APLAUS

muusikaajakiri
nr 19 suvi 2017
Eesti Kontsert
hind 2.50€

10
aastat
Saaremaa
ooperipäevi

Jolanta
kohtub Valge
Daamiga Haapsalu
Tšaikovski Festivalil

Muusika
Eesti filmides

EESTI 1 muusikas

Laulja kui tipp-sportlane Elina Netšajeva

Vaata suvekava lk 40

Hennessy
X.O
Maagiline rännak
Täiuslik ka jääga nautimiseks!
Nauding, mis pole mõeldud edasilükkamiseks.
TÄHELEPANU! TEGEMIST ON ALKOHOLIGA. ALKOHOL VÕIB KAHJUSTADA TEIE TERVIST. KUI JOOD, ÄRA SÕIDA

18

12

20

34

Esikaanel
Elina Netšajeva
Foto © Marina Suvoroff

SISUKORD

Elina Netšajeva enesearendamise rõõmsal teekonnal	lk 6
"Nurjatu saare" fotosessioon	lk 10
Jolanta - Valge Daam	lk 12
Jumal, sihikindus ja orel	lk 18
Cameron Carpenter	lk 20
Filmimuusika	lk 25
EV 100 muusikas	lk 31
Saaremaa ooperipäevad 10	lk 34

25

Eesti Kontsert

Estonia kontserdisaal

ESTONIA KONTSERDISAAL
Estonia pst 4, 10148 Tallinn
telefon 614 7771
e-post info@concert.ee

Vanemuise kontserdimaja

VANEMUISE KONTSERDIMAJA
Vanemuise 6, 51003 Tartu
telefon 737 7533
e-post vkm@concert.ee

Pärnu kontserdimaja

PÄRNU KONTSERDIMAJA
Aida 4, 80011 Pärnu
telefon 445 5810
e-post parnu@concert.ee

Jõhvi kontserdimaja

JÕHVI KONTSERDIMAJA
Pargi 40, 41537 Jõhvi
telefon 334 2003
e-post johvi@concert.ee

Peterburi Jaani kirik

PETERBURI JAANI KIRIK
Dekabristide 54a, Peterburi
telefon +781 2710 8446
e-post jaanikirik@concert.ee

APLAUS

Eesti Kontserdi ajakiri
www.concert.ee/ajakiri-aplaus
Nr 19 suvi 2017

Väljaandja
Eesti Kontsert
Helen Leetsaar
Indrek Poolak
aplaus@concert.ee

Toimetaja
Lauri Aav

Keeletoimetaja
Madli Vallikivi-Päts

Teostus
Menu
Sirli Siniväli

Trükikoda
Ecoprint

©Ecoprint

Suvi täis **muusikat, ilu, vabadust ning naudinguid**

Põnev ja kaasahaarav muusikakevad annab taktikepi edasi helivärvidega maalitud sillerdavale suvele, kutsudes teid, head Aplausi lugejad, muusikalistele rännakutele väga erilistesse, aga ka juba tuttavatesse kohtadesse ja ajastutesse. Kuna Eestis toimub suvel tohutu palju teatri-, muusika- ja kunstisündmusi, on publikul tänuväärne vabadus otsustada, millest osa saada. Kas jätkata vanade heade ja juba tavaks saanud sündmuste külastamist või lubada oma meeli liigutama uued ja põnevad ettevõtmised, mida algaval suvel pakub rohkesti ka Eesti Kontsert.

Oluliseks traditsiooniks võime lugeda Saaremaa ooperipäevi, millel on tänavu juubel. Eesti esimene ooperifestival sai alguse Kuressaares 1999. aastal (kunstiline juht Ludmilla Toon); alates 2008. aastast korraldab Saaremaa ooperipäevi Eesti Kontsert (kunstiline juht Arne Mikk). Saaremaal on oma parimate ooperilavastustega esinenud ooperiteatrid Ameerikast, Lätist, Venemaalt, Türgist, Gruusiast, Ukrainast, Itaaliast, Poolast ja muidugi Eestist. Sellesuvise juubelifestivali peakülaliseks on Krefeld- ja Mönchengladbachi teater Saksamaalt, eestlasest peadirigendi ja muusikalise juhi Mihkel Kütsoniga. Oleme kümne aasta jooksul pakkunud nii Eesti kui ka välispublikule kõrgetasemelist ooperikunsti laiast maailmast, muutes Saaremaa ühe juulinädala jooksul tõeliseks ooperisaareks.

Kunagi, kui Pjotr Tšaikovski veetis koos kaasmaalastega tavapärast suvepuhkust Haapsalu kuurordis, ei taibanud keegi omistada sellele erilist tähtsust. Oli ju üsna igapäevane, et Vene ja eriti Peterburi koorekiht Eesti kuurortides suvitas. Täna oleme harjunud, et Haapsalu promenaadil on Tšaikovski pink, oleme uhked helilooja kuulsas kuuendas sümfoonias kõlava Eesti rahvaviisi katke üle – peame seda kõike enesestmõistetavaks. Loodetavasti muutub sama loomulikuks ka suvine klassikalise muusika suursündmus – Haapsalu Tšaikovski festival. Esimene festival on teie ees: tulge kuulama vene tippteatri Moskva Novaja Opera klassikakontserte Haapsalu lossihoovis, saage osa kammerkontsertidest, teemakohastest jalutuskäikudest Tšaikovski radadel, lastekontserdist ja muidugi Eesti Rahvusballeti suurejoonelisest vabaõhuetendusest „Luiged“ Haapsalu Väikesel viigil.

Lisaks pakub Eesti Kontserdi muusikasuvi traditsioonilist festivali „Seitsme linna muusika“ Ida-Virumaal, augustis toimuvat väärika ajalooga Tallinna orelifestivali ning mitmeid muid muusikalisi hetki Eestimaa eri paigus.

Armastus muusika vastu saab rikkalikult tasutud – ilus muusikaelamus jääb hinge helisema, hoiab selle helge, puhta ja vaba. Loeme, et meie töö on õnnestunud, kui saame teile pakkuda helgeid ja helisevaid hetki, ning kohtume taas juba sügisel, kõikides meie kontserdimajades – Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jõhvis ja Peterburis. Rossini on öelnud: „Söömine, armastus, laulmine ja seedimine moodustavad koomilise ooperi neli vaatust, millel on ühine nimetus – elu, ning see kaob nagu vaht šampanjalt. Kes laseb elul neid nautimata mööduda, on täielik narr.”

Kertu Orro
Eesti Kontserdi arendusjuht
Saaremaa ooperipäevade tegevprodutsent

Elina Netšajeva

enesearendamise rõõmsal teekonnal

tekst: **HELE-MARIA TAIMLA**
fotod: **KAUPO KIKKAS, ERLEN ŠTAUB**

Mõista-mõista, kes see on? Iga päev vaatab ta vähemalt ühe vaatuse mõnest ooperist, loeb mõne laulja intervjuud, uurib kaasaegsete ooperilavastuste kohta ning laulab tagatipuks ise mitu tundi. Tõsi küll, kaanepilt juba reetis – tegu on Elina Netšajevaga.

Tema päevakavas on kindel aeg eneseharimiseks ja eriala valdkonnas toimuvaga kursi - viimiseks ning suure ampsu tema ajast saavad ka sport ja hobid. Miks peab üks inimene nii tegus olema, on raske öelda, aga paistab, et Elinal õnnestub see mängleva kergusega. Laulmist ei nimetagi ta tööks, vaid suhtub oma erialasse muusikutele omase fanatismiga ja räägib sellest kui suurest rõõmuallikast.

Modell lasketiirus

Muusika juurde jõudis Elina päris noorelt tänu oma pereliikmetele. „Mul väga vedas perekonnaga. Mul on enda meelest maailma parim perekond ja olen õnnelik, et emal oli võimalus olla koduperenaine ja minuga tegeleda," meenutab Elina. Ema mängis klaverit ja laulis kooris ning võttis nelja-aastase Elina laulukoori kaasa, sealt algaski muusikutee. Armastust muusika vastu suurendas ka kultuurilembene vanaema, kes oma Peterburi kooliajast saati oli väga tihe kontserdikülastaja ning võttis Eestisse naasnuna ka lapselapse Elina kontsertidele kaasa. „Muusika on meie peres alati olnud tähtsal kohal, kuigi professionaalseid muusikuid pereliikmete seas pole," nendib Elina.

Ema-isa tutvustasid Elinale mitut hobi, nagu mäesuusatamine või sukeldumine, ning huvitaval kombel on Elinast seni kirjutatud ajaleheartiklites põhirõhk just tema rohketel hobidel. „Ajakirjanikele ja ka teistele on see millegipärast väga põnev," naerab Elina, kelle harrastustest on ajaleheveergudele jõudnud muuhulgas lasketiirus tulistamine, modellindus, kardisõit ja rulluisutamine. Lisaks on Elina kirglik lugeja ning avastanud hiljuti enda jaoks joonistamise.

Viimasel ajal, tõsi küll, võtab muusika aina suurema osa ajast ära, nii et mitmed hobid on jäänud tagaplaanile. Siiski leiab Elina iga päev aega sportimiseks, millel on tema elus eri vorme: tantsimine, jõusaal, jooga, ujumine või kikkpoks. Iga hommik algab Elina jaoks hommikvõimlemisega. Seda ei jäta ta kunagi vahele.

Tihedal sportimisel on oma kindel põhjus. „Minu jaoks on sport oluline, sest kui keha on toonuses, on ka häälepaelad toonuses – need on ju samuti lihased. Ja kui mu lihased on saanud head koormust, siis nad on harjunud ka kiiremini taastuma," selgitab Elina ja lisab, et lauldes töötab tegelikult terve keha. „Tihti aitab ka mass. Mida rohkem massi, seda mahlasem hääl, aga ma pigem kasutan lihasmassi kui rasvamassi. Panen oma panuse sinna," naerab Elina.

> Hääl on õrn pill. Viiuliga on lihtne: mängisid ära, paned kohvrisse ja seal ta puhkab, ei juhtu midagi.

Lauljaametit võrdleb ta tippsportlase omaga, sest üks kui teine peab hoidma ranget režiimi. „Hääl on õrn pill. Viiuliga on lihtne: mängisid ära, paned kohvrisse ja seal ta puhkab, ei juhtu midagi. Aga hääl käib kaasas: emotsioonid, tuju, ilm – kõik mõjutab. Sellepoolest sarnaneb laulja elu minu arvates tippsportlase eluga, eriti näiteks konkursside ajal, kui on range režiim hästi magada, hästi ja õigesti süüa," jutustab Elina. Hääle hoidmiseks ütleb ta ei alkoholile ja pidutsemisele, kusjuures mainib, et pole alkoholi, suitsu ega mõnuaineid tegelikult isegi proovinudki. „Ma arvan, et see aitab laulmises olla edukam, kui organism pole täis mürke," sõnab ta.

Tänapäeval moodiläinud tervisliku ja looduslikuma elustiili eestkõnelejaks sobiks Elina hästi – ta on särav ja karismaatiline ning hea eeskuju, ökotoitude fänn pealekauba. „Ma tean, et paljud õpivad ainult enda vigadest, aga ma teen kõik, et õppida ka teiste vigadest. Minu arvates see on väga aega säästev analüüsida, mida teised teevad, ja teha omad järeldused," jutustab Elina. Siiski pole ta sellel seisukohal päris sünnist saati olnud. Kui ta lapsena lauluõpetajalt kuulis, et enne laulmist ei tohi ujuda või käia saunas, siis proovis ikka omal nahal järele, mis siis juhtub.

Areng rõõmustab

Nüüdseks on Elina ise pedagoogirollis, õpetades 10–18-aastaseid lapsi kontsertkooris Raduga, kus ta ise 16 aastat laulis. „See on päris vaevanõudev töö, aga teisest küljest ka minu enda jaoks hariv. Vaatan, mis mõjub, mis mitte. Proovin paremini seletada, et jõuaks kohale," loetleb Elina noore õpetaja tüüpilisi avastusi. Pedagoogitöö algus oli tema jaoks energiakulukas ning raske ka selle poolest, et lapsed olid pelglikud. „Praegu on töötada hea ja suurim rõõm on kuulda arengut. Osadel nii tore ja hea areng, et ei suuda ära rõõmustada," räägib Elina särasilmil.

Laste lauluõpe erineb täiskasvanute omast ning käib Radugas paljuski liigutuste ja stseenide abil. Elina sõnul on laste organism väga õrn ja peen, mistõttu tuleb nendega väga ettevaatlik olla ning kõige tähtsam on nende pingeid maandada. „Tänapäeval on lapsed väga pinges. On koolipinged, palju informatsiooni, kiire elu-

Eesti Laulu omale võib panna Elina Netšajeva debüüti saatejuhina vaatas 190 000 inimest, pingelisel salvestusel oli Elinale kindlaks toeks kaassaatejuht Marko Reikop

tempo, palju peab tegema. Kui inimene on pinges, on tal raske laulda. Tegelemegi siis sellega, et laps laulmise ajal liigutaks, tunneks rõõmu ja mõnu," seletab Elina. Laulutund on tema arvates korda läinud siis, kui laps läheb tunnist ära rõõmsameelsemana, kui ta oli tulles.

Kuigi Elina õpetab teisi, käib ta ometi pidevalt ka ise laulutundides. „Nii tihti, kui saan, käin hääleseadetundides Eda Zahharova juures, lisaks harjutan *coach*'idega, võtan meistrikursusi, kus vähegi võimalik. See on eriala, kus ei lõpeta õppimist. Mul tekib väga tihti tunne, et ma ei tea mitte midagi. See on õudne tunne, aga suur tahe on talletada informatsiooni," ütleb Elina.

Ideaalis tahaks Elina olla ühtaegu hea kammerlaulja ja ooperisolist, kuigi need kaks nõuavad eri laadi lähenemist. „Kammermuusika on natuke keerulisem, kuna ooperis on kostüüm, lava ning lavastaja, kes ütleb, mida ja mis. Sul on kindel lugu, kindel roll, mida mängid ja läbi elad – kõik on ette kirjutatud, sina teed vaid oma interpretatsiooni. Aga kammermuusikas pead kõik ise välja mõtlema. Seal pead teosest otsast lõpuni aru saama, miks sa seda laulad, kes sa selle esitamisel oled. See on palju suurem töö, nõuab suuremat keskendumist," selgitab Elina.

Gianetta rollis Donizetti ooperis „Armujook", lavastaja Georg Malvius. RO Estonia ja EMTA ooperistuudio koostööprojekt

Juhan Ulfsaki lavastatud Michel Houellebecqi "Kaart ja territoorium" Eesti Draamateatris, kus Elina mängis Olga rolli 2015-2017. Põnevas ja uudses lavastuses sai kuulda nii prantsuse šansoone, räppi kui ka klassikalist laulu.

Kogemused, millest õppida

„See oli nii äge, mulle nii meeldis!" lähevad Elina silmad kohe särama, kui jutuks tuleb Klassikatähtede konkurss, kus ta kolm aastat tagasi esines. „Kujutan ette, kui oleks praegu võimalus, teeksin sada korda paremini, sest kui ma osalesin, olin päris roheline. Toores laulja ja muusik, aga see andis hea võimaluse arenguks ja ennast näidata. Ja realiseerida seda, mida ma vähesel määral, aga siiski oskasin," sõnab Elina, kelle sõnul on Klassikatähed fantastiline projekt, mida kindlasti tasuks korrata.

Kuigi tagantjärele peab Elina enda esitusi konkursil tooreks, sai ta toona kolme parema sekka (koos Henri Zibo ja Katariina Maria Kitsega). Eriti õnnelik on Elina selle üle, et finaalis osalemine andis võimaluse soleerida ERSO ees. „Ma olen selle üle nii õnnelik, et mul isegi pole sõnu oma õnne kirjeldamiseks. See oli äge! See oli tihe aeg ja palju tööd, aga mulle meeldib, kui on põhjust olla parem ja harjutada rohkem."

Enesetäiendamine on tõesti Elina üks deviisidest ning sellepärast on ta avatud ka uutele väljakutsele nagu näiteks „Eesti laul 2017" saatejuhi roll. „Alguses mõtlesin, et see on ju nii lihtne, aga kui oli see päris võttepäev, olin hommikust alates kohapeal: terve päev proovid, grimm, filmimised ja muud. Õhtuks oli juba selline tunne, et nüüd võiks küll minna voodisse ja puhata, kuid siis saade alles algas. Kõige rohkem jõudu kulus sellele, et end vabaks lasta ja rahustada ning näidata, et tunnen end hästi ja enesekindlalt," meenutab Elina oma saatejuhidebüüti, mida jälgis 190 000 silmapaari.

Elina tunnistab, et ei adunud seda kõike, kui oma nõusoleku andis, ent teisalt on tänulik, et sai uue kogemuse, mis jälle motiveeris ennast arendama. „Esimese saate järel sain aru, kuidas jõudu jaotada, mida teha paremaks, mida rohkem tähele panna, ja kui esimene saade oli nautimisest kaugel, siis teine oli täiega mõnus," lisab ta.

Telekarjäärist ta siiski ei unista, vaid tunneb pigem veel suuremat rõõmu, et saab tegeleda klassikalise muusikaga. Publikut võiks olla sama palju kui telesaadetel, sest Elina unistab esinemisest maailma suurtel lavadel. „Tegelikult on mu ambitsioonid väga suured ja unistused väga kõrged. Jään lootma, et töö ja vaeva abil jõuan ma natukenegi lähemale nendele unistustele. Minu roll on see, et ma teen enda poolt kõik, mis suudan – töötan, laulan, harjutan, õpin –, aga see, kuhu elu välja viib ja mis võimalused elu mulle annab, ei ole minu teha," tunnistab Elina.

Positiivne ja lootusrikas ellusuhtumine on tõesti tema visiitkaart, kuid kõrgetele sihtidele vaatamata on ta kahe jalaga maa peal ning mõtleb mitte ainult karjäärist, vaid ikka inimestest enda ümber. „Unistused unistuseks, aga me elame siin ja praegu ja peame üksteist austama ja armastama – see on väga oluline!" kõlab Elina mõtete kvintessents.

Elina kutsub kuulama

Kolmapäeval, 28. juunil kell 20 esineb Elina Netšajeva Tšaikovski festivalil Haapsalu kuursaalis. Koos temaga esitab vene romansse pianist Johan Randvere, Puškini luulet loeb Christopher Rajaveer (Eesti Draamateater).
Piletid: 8–10 €
eestikontsert.ee

Elina on kindel lavakaaslane

„Elina on väga tore noor naine, kes võtab lauljaks saamist väga tõsiselt. Ta on töökas, andekas ja sihikindel, mis on üsna haruldane. Pole olnud ühtki proovi, kuhu ta oleks tulnud mingilgi määral ettevalmistamata. Ja alati on tal oma klaverisaatjale ilusad kokkukleebitud noodid! Laval on Elinaga kindel olla. Ta ei löö verest välja ning kahe poolega kontsertidel on tal alati kaasas kaks sobivat kleiti. Elina on rõõmsameelne ja õpihimuline, usaldab oma õpetajat ja klaverisaatjaid – selle kõige pärast on temaga väga tore tööd teha. Huvitav on mõelda, missugune laulja temast saab."

Johan Randvere, pianist

Kristel Aaslaid ja tegevprodutsent Tõnno Piigli

Ott Lepland, Jaanus Laagriküll, Vahur Keller ja Andrus Albrecht

Uus ooper “Nurjatu saar”

Sel suvel esietendub Saaremaa ooperipäevadel Rein Rannapi kauaoodatud uus ooper „Nurjatu saar“

Aprilli alul kohtusid kõik peategelased Telliskivi loomeliknnakus fotosesseioonil, et teha esimesed pildid plakatile ja üles võtta jupike videot.

Rein Rannap on avaldanud, et "Nurjatu saare" tegevus hargneb tuhat aastat tagasi Saaremaal. Tegelasi on seitse, nende seas mereröövlite pealik Rullo (Marko Matvere), sepp Vesse (Ott Lepland), tema armastatu Tauditüdruk (Lenna Kuurmaa), vanapagan Uude (Tõnis Mägi), tema poeg Tõlpa (Andrus „Bonzo“ Albrecht), nunn Birgitta (Kristel Aaslaid) ja tulehaldjas Laurits (Markus Teeäär) . Lisaks on asjaosalisteks kadakate koor ja hüljeste koor; viimastelt on oodata „ilusat lauluhäält“, kuid sõnadest ei pruugi aru saada. Ooperi lavastab Vahur Keller Eesti Nuku- ja Noorsooteatrist.

Muus osas jäävad aga "Nurjatu saare" tegevusliinid endiselt saladuseks. "See on üks väga erakordne võimalus – jälgida ooperit, teadmata, kuhu sisu pöörab, kuhu kõik välja jõuab," kinnitas Rannap; tema idee järgi ei jõua sisu esialgu ka kavalehtedele ja vähemalt esietenduse lõpuni püütakse kõike saladuses hoida. Rannap ise on uue ooperi sisuga väga rahul: "Kivirähal on väga suur teatrile kirjutamise kogemus ja ka ooperi spetsiifikat suutis ta oivaliselt tabada."

R 14. juuli kell 20 Kuressaare ooperimaja
L 15. juuli kell 20 Kuressaare ooperimaja
Rein Rannap. "Nurjatu Saar" (esiettekanne)
Libreto Andrus Kivirähk
Laulusõnad Wimberg
Lavastaja Vahur Keller (NUKU teater)
Kunstnik Jaanus Laagriküll
Videokunstnik Taavi Varm
Tantsuseaded Märt Agu
Osades: Marko Matvere, Tõnis Mägi, Ott Lepland, Lenna Kuurmaa, Andrus Albrecht, Kristel Aaslaid, Markus Teeäär.
Kammernaiskoor Sireen
Eesti Rahvusmeeskoori lauljad
Üle-Eestiline Noorte Sümfooniaorkester
Dirigent Martin Sildos

Vahur Keller juhendab Lenna Kuurmaad ja Ott Leplandi

Jaanus Laagriküll ja Lenna Kuurmaa

Haapsalu Tšaikovski Festival

tekst: **LAURI AAV**
fotod: **NOVAJA OPERA**

"Jolanta- Valge Daam"

Esimese juuli õhtu Haapsalu lossihoovis. Tšaikovski festival teeb võimalikuks kahe legendi, kahe muinasjutu kohtumise ja erakordse õnne korral teineteisega ristumise. Moskva Novaja Opera esituses jõuab publikuni Tšaikovski ooper „Jolanta", lugu pimedast kuningatütrest.

„Jolantat" esitatakse Haapsalu lossihoovis, mis on legendidest tuntud Valge Daami asupaigana. Kas kahe legendi peategelased sel õhtul lossihoovis ka päriselt kokku saavad, pole ette teada, kuid ooperi- ja muinasjutumaailmas on imed igapäevased.

Novaja Opera ilmus Moskvasse peaaegu samal ajal Helikon Operaga, 1990ndate aastate alguses. Mõlemad teatrid asusid täitma tühikut, mis Venemaa pealinna ooperielus tol ajal valitses. Kui Helikon Opera, eesotsas lavastajast teatrijuht Dmitri Bertman, paistis silma uudsete ja värskete lavastuslike ideedega, siis Novaja Opera seadis oma toonase peadirigendi Jevgeni Kolobovi tõekspidamisi järgides esikohale lavastuste muusikalise taseme. „See oli tollal omalaadne revolutsioon Moskva ooperiteatrite seas, ja selle revolutsiooni vilju naudime tänaseni. Vaatamata sellele, et viimasel ajal on Helikon muusikaliselt väga jõudsalt edasi arenenud ja meie pöörame järjest rohkem tähelepanu ooperite lavastuslikele külgedele, jääb see pitser mõlemale teatrile ilmselt veel kauaks. Oleme Helikoniga erilised veel ka selles mõttes, et me oleme ainult ooperiteatrid, meil ei ole balletitruppe," kinnitab Novaja Opera pragune juht **Dmitri Sibirtsev.**

Teatrijuht

Teatrijuht võtab mind vastu oma pompoosses kabinetis, mis on otsekui materialiseerunud kinnitus väitele, et ta pole ametnikust direktor, vaid muusik. Suur koosolekulaud on otsast otsani täis noote, partituure ja tekstiraamatuid. Massiivsel kirjutuslaual troonib noodivirnade otsas digiklaver. Selle juurde pole direktor Sibritsevil asja, sellel töötab pianist Sibirtsev. Igapäevase direktoritöö jaoks on ta suutnud endale ja oma sülearvutile leida kitsukese nurga pika koosolekulaua ühes servas.

Muusikute dünastiast pärit pianistina, kes on saanud lugematuid eriauhindu parima kontsertmeistrina ooperilauljate konkurssidel, on ta varmas kinnitama, et tema koht on laval, mitte kabinetis. „Kui ühel hetkel mulle endale tundub, et minu administratiivkohustused hakkavad muusiku elu segama, siis loomulikult valin ma lava ja loobun direktori kohustusest, praegu saan veel usutavasti mõlemaga hakkama," kinnitab ta veendunult. Samas on muusikust teatridirektori suhted laulajatega pahatihti komplitseeritud, ning istuda üheaegselt klaveri- ja direktoritoolil ei saa. Teatri arengu seisukohast on loomingulise kollegiaalsuse kõrval hädavajalik pragmaatiline käitumine direktorina, nägemaks ette olukordi ja arenguid, mis võivad ühel hetkel hakata pidurdama kõigi teiste tööd. „Me võime küll mõne lauljaga laval kahekesi kammerkontserte anda, aga kui ikka on selged märgid, et ooperilavastustes ta hakkama ei saa, siis istume maha ja analüüsime olukorda. Vahest tuleb kasuks repertuaari vahetus, mõnikord keskkonna muutus, või töö mõnes teises teatris," on direktor kolleegidega otsekohene.

„Meie lauljate tase on väga kõrge. Suur osa neist on pikaajaliste lepingutega laiali mööda Euroopa ooperimaju. See teeb siinse administratsiooni elu küll põrguks, sest mängukava planeerimine peab olema sünkroonis kõigi solistide tegevusega teistes ooperimajades, kuid samal ajal ei ole ma kuidagi nõus seda olukorda muutma. Kui nad Euroopast vahel koju tulevad, siia mängima, on nad nagu teised inimesed. Iga kord laiema silmaringi, suurema kogemuspagasi ja uute ideedega."

Kõik need abinõud võimaldavad teatril hoida püsivat kõrget muusikalist taset. Mängukavas on 32 ooperit, solistide pink on uskumatult pikk. Pidevalt on palgalehel kahe koosseisu jagu orkestrit ja koor, kes võiks oma suuruse tõttu, hinnaalandust tegemata, esineda kahes linnas korraga. Teatri esimene juht ja peadirigent Jevgeni Kolobov seadis kohe teatri loomisel 1991. aastal paika ülikõrged muusikalised standardid, mida on tänaseni suudetud hoida. Pärast Kolobovi ootamatut surma 2003. aastal olid paljudel küll kahtlused teatri tuleviku suhtes, kuid õnneks ei saanud halvim teoks. „Meie teater peab väga selgelt endale aru andma: Eri Klas ja pärast teda juba **Jan Latham Koenig** on teinud Novaja Opera heaks täiesti hindamatuid asju. Nad suutsid hoida teatri muusikalist ja kunstilist taset aegadel, mil arvati, et kõik variseb kiiremas korras kokku. Erit mäletatakse siin teatris alati kõige parema sõnaga."

Peadirigent

Teatri praegune peadirigent Jan Latham Koenig on britt. See pole küll päris täpne määratlus, sest ilmse uhkusega mainib ta oma päritolust rääkides ka prantsuse, poola, taani ja Mauritiuse juuri. Põrkame kokku teatri koridoris enne kokkulepitud jutuajamist. Püüdlikult alustab ta juttu

Stseen P. Tšaikovski ooperist "Jolanta"

eestikontsert.ee

Teatrijuht Dmitri Sibirtseb oma kabinetis

vene keeles ja on isegi pisut pettunud, kui teen ettepaneku minna üle tema emakeelele. „Kui ma seitse aastat tagasi dirigendiks tulin, olin eelnevalt küll juhatanud palju vene heliloojate sümfoonilist muusikat, aga peaaegu üldse mitte oopereid. Seda peamiselt seetõttu, et ma lihtsalt ei saanud aru, millest seal lauldakse, ja niimoodi dirigeerimine on minu jaoks üsna võimatu. Nüüdseks on olukord palju parem. Ma saan täpselt aru, millest jutt käib," on ta uhke oma keeleõpingute üle.

Jan Latham-Koenig on Moskva Novaja Opera muusikajuht ja Flandria Sümfooniaorkestri peadirigent Belgias. Ajaloo esimene briti päritolu dirigent, kes on muusikaline juht Vene ooperimajas. Ta on õppinud Londoni kuninglikus muusikakolledžis, varasemalt töötanud nii orkestrite ees kui ooperimajades Mehhikos, Palermos, Strasbourgis, Roomas, Viinis jm ning külalisdirigendina Jaapanis ja Hiinas. Venemaa ooperiteatrite töökultuuris hämmastab teda kõige rohkem kogu kunstilise kollektiivi pühendumine ühisele eesmärgile. „Kogu see teater on nagu üks suur perekond, kes töötab ühise, täpselt sõnastatud kunstilise eesmärgi nimel. See suur ühine eesmärk on alates peaosatäitjast kuni lavatööliseni kõigi jaoks määratult olulisem kui ükskõik kelle isiklik karjäär või isiklikud ambitsioonid. Vene teatrites pole sellist asja nagu primadonnakultus. See on absoluutselt välistatud! Siin peavad olema tugevad isiksused, nagu lavastaja või dirigent, kes juhivad kogu protsessi, aga mitte isiklikest ambitsioonidest lähtuvalt, vaid kogu ettevõtmise kunstilise lõpptulemuse huvides, ja mitte keegi ei

> Meie teater peab väga selgelt endale aru andma: Eri Klas ja pärast teda juba Jan Latham Koenig on teinud Novaja Opera heaks täiesti hindamatuid asju.

kipu nende nõudmisi vaidlustama. See on asi, mida ma kusagil mujal maailmas pole kohanud."

Kummalisel kombel pole Euroopast tulnud peadirigent kallutanud Novaja Opera repertuaaripoliitikat liialt saksa, itaalia või prantsuse ooperiliteratuuri suunas. Pigem vastupidi, Jan Latham Koenigist on saanud vene ooperite veendunud eksportöör, kes juhatab neid Shanghais, Prahas, Palermos ja Strasbourgis. „Ma juhatan „Jolantat" praegu siin Moskvas ja ka Prahas. Need on suhteliselt sarnased lavastused, ja ma arvan, et „Jolantat" ei tohikski väga tänapäevaseks lavastada. Selles on väga oluline, et säiliks kogu loo muinasjutulisuse maagia," tuleb Koenig jutuga Haapsalus etenduva ooperi juurde. „Ma arvan, et „Jolanta" sobib Haapsalu lossihoovi väga hästi, see on just selline vabaõhuooper, kus suurem osa tegevusest toimub väljas ja lossis, võrreldes näiteks „Jevgeni Oneginiga", mis on oma olemuselt üsna tubane lugu." Muusikalises mõttes paelub Koenigit kõige enam see, kui totaalselt erinev on „Jolanta" kõigist teistest Tšaikovski ooperitest. Eelkõige avaldub erinevus selles, kuidas helilooja on orkestrile kirjutanud: „Jolanta" orkestripartiid kokku on nagu sümfoonia, mis ei kõla kuidagi sedamoodi, nagu ooperiorkestrid tavalised kõlavad. Seega on „Jolanta" äärmiselt sobilik ka poolenisti lavastatud kontsertettekande jaoks – versiooni jaoks, millega nad kavatsevad just Haapsallu tulla.

Lavastaja

Uue versiooni lavastaja **Alekandr Veiro** sõnul oli ooper neil eelmises lavastuses mängukavas kuni 2013. aastani, kuid võeti repertuaarist välja üsnagi ebaharilikel põhjustel.

Novaja Opera teatrimaja Moskva kesklinna ajaloolises Ermitaaži aias.

Uus teatrimaja avas uksed 27. detsemril 1997 piduliku galakontserdiga, kus esinesid Dmitri Hvorostovski, Paata Burtšuladze, New Yorgi Opera Ebony solitsid ja paljud teised. Teater rajati Ermitaazi aias ajaloolise suveteatri asukohale.

Stseen lavastusest "Jolanta"

„Tõepoolest, „Jolanta" oli meil mängukavas aastatel 2010–2013, kuid tekkisid ootamatud lavastuslikud probleemid. Toonane lavastaja ja kunstnik olid loonud visiooni Jolanta unenäotaolisest maailmast, kus kogu tegevus toimus kõrgele lava kohale ehitatud poodiumitel. See oli otsekui maa ja taeva vahel, reaalsuse piirimail hõljuv eraldi maailm, mis paistis saalist vaadates väga efektne, kuid muutus inimlikus plaanis paljude solistide jaoks ületamatuks probleemiks. Mõnedel neist tekkisid tasakaaluhäired, kõrgusekartus, ja sellistes oludes laulmine osutus lihtsalt liiga ohtlikuks, et sellega pidevalt riskida. Seega oleme me nüüdseks loomas lahendust, kus kogu tegelaskond on kindlalt laval ja Haapsalus ei tohiks muresid tekkida," kinnitab lavastaja.

Peale ooperite lavastamise on Aleksandr Veiro võitnud palju tunnustust Novaja Opera kammerkoori lavastatud kontsertidega. See on teatri tegevuses täiesti uus ja eraldiseisev valdkond, mille populaarsus kontserdipubliku seas kasvab ning mida teater ka ise toetab, et arendada oma koorilauljaid võimalikult mitmekülgsete muusikutena. Need on nüüdislavastused, mis kaotavad ära piirid esinejate ja kuulajate vahel. Ameerika spirituaalidele pühendatud kontsertlavastus lõpeb näiteks ekstaatilise ühistantsuga, kui koorilauljad on kogu publiku ükshaaval lavale talutanud. On alust arvata, et ka „Jolanta" kontsertettekande jaoks on põnevaid ideid küllaga, liiatigi on lavastaja sõnul tegemist inimsuhetest rääkiva looga – igavesed teemad, mis on aktuaalsed hoolimata ajastust, mil tegevus toimub.

„Minu jaoks on selles loos peamine inimese võime ootamatutes olukordades avastada endas uusi külgi, seninägematuid võimeid, leida end uuesti. Muide, see on üks haruharvadest ooperitest, kus puudub negatiivne vastasleer. Siin pole kurjust. Pole seda, et keegi sooviks halba, kellega siis peaks võitlema. Hea võidab kurja, või

siis et ei võida, mida muide ju ka ooperites tihti juhtub. Seetõttu on „Jolantat“ aegade jooksul väga tihti lavastatud kui muinasjuttu, nagu muide tegi kunagi ka minu õppejõud Anatoli Vassiljev Moskva Suures Teatris.“

Jolanta, kuningatütar ja printsess, on olnud siinnist saati pime ning elab lossis eraldatud hiilguses. Kuningas, kelle käsul pole kellelgi lubatud Jolantale tema pimedusest rääkida, toob kohale arsti Ibn-Hakia, kes teatab, et saab Jolantat ravida vaid juhul, kui talle saladusest räägitakse ja tal on soov nägijaks saada.

Õhupoolikul saabub lossi krahv Vaudemont, kes näeb Jolantat ja armub temasse. Printsess korjab Vaudemont'ile lilli, aga annab talle valged, mitte punased, nagu mees on küsinud. Vaudemont mõistab, et tüdruk on pime, ning jutustab talle valgusest ja värvidest. Kuningas avastab paari, Vaudemont vannub Jolantale armastust ning ei hooli, et ta on pime. Jolanta soov nägijaks saada aga pole veel piisavalt tugev ning kuningas ähvardab krahvi hukata, kui ravi ei õnnestu. Kui algab Jolanta ravi, paljastab kuningas Vaudemont'ile, et ähvardus oli vaid tütre motiveerimiseks. Kui printsessi silmadelt võetakse sidemed, näeb Jolanta esimest korda elus kogu ümbritsevat maailma. Õukond rõõmustab.

Jolanta

Haapslus on Jolanta osataitja nooruke sopran **Jelizaveta Soina**, kes peab rolli üheks neist, mida ta on ammu unistanud laulda. Tervikuna on ta Haapsalus Jolanta osas esimest korda, olgugi et tema repertuaaris on ooperist mitu aariat ja duette. Novaja Operas on Soina varem laulnud Tatjanat rolli „Jevgeni Oneginis“, ja peab mõlemat tegelaskuju üsna sarnaseks. „Nii Jolanta kui Tatjana on mõlemad noored naised, kes elavad läbi esimest tõelist armastust, ja seda on ka muusikaliselt tunda – nad on lüürilised kangelased. „Jolanta“ on muidugi muinasjutt, aga filosoofiline muinasjutt, mis jutustab igavestest väärtustest – headusest ja armastuse jõust. Siin tõepoolest pole negatiivseid tegelaskujusid, kellega laval võidelda, kuid seda enam on oluline kangelaste sisemine võitlus. Võitlus oma kahtluste ja hirmudega. Ma mängin küll pimeda Jolanta rolli, kuid loomulikult ei laula ma kinniste silmadega. Jolanta pimedus on ju ka tegelikult metafoor, ja alles armastus ning teadmine valguse ja värvide olemasolust muudab ta nägijaks. Mulle tundub juba praegu, et Haapsalu keskaegse lossi romantika, mida ma ise pole veel kunagi päriselt näinud, sobib selle ooperi esitamiseks suurepäraselt. Seal on ju ka legend Valgest Daamist, kelle kuju lossiaknal näha võib. Ma usun et Jolanta näeks teda kindlasti. Tuleb ainult uskuda ja armastada!“

Jolanta osataitja Jelizaveta Soina

Valge Daami legend Haapsalu muuseumi kodulehelt:

Haapsalu lossikiriku külge ehitatud ümmarguse kabeli seinal paistab augustikuu kuuvalgetel öödel keskmisest aknast sisse vaadates valge kahvatu neitsi. Legend jutustab:

Sel ajal, kui loss allus Saaremaa piiskoppide võimule, oli üks toomhärradest lossi toonud noore ning kauni neitsi, kuigi kõik toomhärrad pidid elama kaine ja karmi kloostriseaduse järgi. See jäi kauaks saladusse, kuna neitsi kandis poisiriideid ega äratanud eluviisides ja ülalpidamises mingisugust kahtlust.

Kord tuli piiskop jälle Haapsalu lossi. Kuuldused rängast üleastumisest olid nüüd ka tema kõrvu ulatunud. Kui toomhärrad kirikus palusid, laskis piiskop poisikspeetu eluruumid ootamatult läbi otsida. Koorilaulja-poisikese asemel leiti sealt aga naiserõivastes sale ja kahvatu neitsi.

Kiiresti kokku kutsutud toomkapiitel otsustas, et toomhärra tuleb vanglas surnuks näljutatada, neitsi aga müürida ehitusel oleva kirikukabeli seina. Õnnetule anti tükk leiba ja kruusike vett ning ümbritseti kiiresti müürikividega. Ainult lühikest aega kuuldus ahastavaid kaebeid, kuid kaua aega juba võib näha kuuvalgetel öödel neitsi valget siluetti.

Jumal, sihikindlus ja orel

tekst: **HEILI VAUS-TAMM**
fotod: **STEFAN HANK**

Telefonivestlus Wayne Marshalliga tekitas minus kui produtsendis ja ajakirjanikus vastakaid tundeid.

Marshall on esimese põlvkonna Inglise kodanik, kelle elutee on olnud hämmastavalt sirgjooneline ja muinasjutuliselt edukas. Antilles'i saarestikust tillukeselt Barbadose saarelt pärit afroameerika laps kasvas Londoni ja Viini kõrgkoolide kaudu maailmahaardega artistiks, kes on nüüd, 57-aastaselt oma karjääriga ülimalt rahul.

Tõeline edulugu, mis terendab paljude saatusekaaslaste unelmates, aga milleni jõuavad üksikud. „Hakkasin kolmeaastaselt klaverit mängima, sest kodus oli palju muusikat ja see meeldis mulle," räägib Wayne oma muusikutee esimestest sammudest. „Mu esimene õpetaja oli ema," lisab ta. Et Inglise väikelinna mustanahaline poisike võiks selles vanuses hoopis jalgpalli mängida, pole tema jaoks argument. „Eks mängisin teiste lastega muidugi ka, aga muusika on alati olnud mu esimene valik, esimene armastus." Tõusu Manchesteri muusikakoolist Londoni kuninglikku muusikakolledžisse (Royal College of Music) ning Viini muusikakõrgkooli (Hochschule für Musik) võtab ta kui kõige loomulikumat asja. „Kõigepealt oli mul kodust tugi, vanematele meeldis, et muusikast vaimustusin. Nad laulsid ise kirikukooris ja ka minu esimene muusikategemine oli kiriku lastekooris. Seal kuulsin ma esimest korda orelit. Ma tahtsin ka kohe orelit mängida, aga no sinna läks ikka aega. Orel oli midagi nii võimsat ja haaravat, et sellest saigi mu elu suurim kirg," avaldab Wayne Marshall oma elu käimalükkava jõu. Siis tuli Manchesteri muusikakool, mis oli Wayne'i hinnangul väga heal tasemel. „Ma olin usin õpilane ja mul läks hästi. See meeldis inimestele ja nii sain ma endale proteežeed, kes hakkasid mu õpinguid toetama," räägib ta, kuidas sai teoks tema elu esimene edulugu – suundumine Manchesterist Londoni kuninglikku kolledžisse. „Viin tuli pärast Londonit ja seal õppimiseks sain juba ise stipendiumi," vastab ta küsimusele majanduslikust hakkamasaamisest.

Pianist, organist, dirigent

Kooli ajal tegi Wayne *jazz*-bändi, aga mingi tüdrukute lemmik ega väga popp poiss ta polnud. Pigem rõhutab ta oma soliidset positsiooni juba teismelisena. Raskusi kui selliseid mainib ta vaid oma vanemate elus, kui nad Barbadoselt ära tulid ja Inglise väikelinnas Oldhamis endale kodu rajasid. Oma afroameerika päritolust ta rääkida ei taha: „Ma olen tavaline inimene."

Wayne on multitalent, nii pianist kui ka orelimängija, aga ka džässimees ja dirigent. Ilmselt on talle tõesti väga palju andeid ellu kaasa antud. Iseasi, kuidas nendega hakkama saada ja mitte killustuda. „Esimene on orel," kinnitab ta oma fookust. Marshalli orelirepertuaaris on põhiheliloojateks J. S. Bach, Liszt, Mendelssohn, Franz Schmidt, Reger, Hindemith ja Copland.

> Orel oli midagi nii võimsat ja haaravat, et sellest saigi mu elu suurim kirg.

Ta on teinud mitmeid väga häid salvestusi. Juba plaadifirmade nimistu on soliidne: EMI, Virgin, Philips, Delos, Chandos ja Collegium. Üks tema varasemaid plaadistusi, 1994. aastal sissemängitud Saint-Saënsi orelisümfioonia Mariss Jansonsiga firmale EMI on lati asetamine maksimumi. Siis suur romantism, ja järgmisel aastal pöördumine varajase muusika poole, et salvestada valik vähem tuntud autoreid: Byrd, Stanford ja Howells. Järgmine suursaavutus on aga juba kaasaegse muusika vallas: James MacMillani orelikontserdi esiettekanne Los Angelese Filharmoonikutega Esa-Pekka Saloneni juhatusel ja salvestus Chandosele – absoluutne tipptase!

Pianistina paistab selge eelistus 20. sajandi heliloojate osas: ta on salvestanud kõik Gershwini teosed (muide, ühes isikus pianisti ja dirigendina!) ning armastab kontsertidel mängida Bernsteini, Raveli, Stravinskit ja džässi.

Dirigendina on Marshall aga tõesti Ameerika-keskne, esitades muusikale ja Broadway autoreid. Pole just tavaline, et kirikukoorist kasvanud orelimängija armastaks joviaalset Ameerika muusikali, aga siin mängib rolli Marshalli päritolu. „Jah, mu juured on Ameerika muusikas. Kuulsin seda lapsepõlves palju ja see meeldis mulle," kinnitab ta. Tema vanemate sünnikodu Barbados Antilles'i saarestikus on geograafiliselt Ameerika külje all ja selle kultuurilises mõjusfääris.

Koostöö eesti muusikuga: plaadifirmale Virgin on Marshall salvestanud Bernstein teoseid koos dirigent Paavo Järviga, Marshall seekord pianisti rollis. Tema Ameerika muusika võidukäigule paneb sobiva punkti 2015. aasta detsember Dresdeni Semperooperis, kus ta juhatas John Harbisoni ooperi „The Great Gatsby" Euroopa esiettekannet. Korra on teda kutsutud juhatama ka mustanahaliste ja vähemusrahvuste orkestrit, aga see pole Marshalli teema. Ta on selleks liiga maailmakodanik ja liiga edukas. Meeletut aktiivsust ja mitmekülgsust muusikas kompenseerib sotsiaalne passiivsus – tema ellu ei mahu mingit otsest missiooni ega heategevust.

Testime eesti publikut

Wayne Marshalli otsekui joont mööda astutud edukast elust ja erakordselt laiahaardelisest muusikategemisest jääb pärast vestlust veidi üleloomulik mulje. Tavaline pole ta kindlasti. Kuidas ta aga kontserdisaalis hakkama saab ja millega publikut köidab, seda tasub tulla kohapeale vaatama. Tema kõigutamatus irriteeris mind sedavõrd, et rääkisin talle eesti publiku jahedusest ning vähesest tagasisidest. Tõin näiteks prantsuse keelpillikvarteti hiljutise arvamuse, kuidas neid veidi segas, et eesti kuulajast ei saa aru, kas talle meeldib või ei. Marshall kostis selle peale, et ta saab hakkama. Kusjuures orelimängijal on ju kontakt publikuga pea olematu: ta istub üleval kõrgel oma oreli ees, seljaga kuulajate poole. Marshall kinnitas, et tunnetab saali õhkkonda. Küsimusele, kas ta on tundnud, et kuulajatele tema esinemine ei meeldi, vastab ta jaatavalt. Vähemalt niigi palju!, hüüatab minus miski. Vastus küsimusele, mida ta siis teeb, on taaskord temalik: „Ma ei lase ennast sellest segada. Süvenen ja teen oma asja võimalikult hästi."

Midagi majesteetlikku on selles mehes. On see vaid väline poos? Ilmselt siiski teadlikult kujundatud eluhoiak. Kui orelit nimetatakse pillide kuningaks, siis selle kuningaga sobivad nad kokku küll, neis on midagi sarnast. Kahjuks ei jõudnud see kaugelt maalt ja telefoni teel tehtud intervjuu südame salasoppideni. Selle mehe mõistatuse lahendamine jääb publiku ülesandeks. Midagi müstilist ja salapärast, samas suursugust ja aukartustäratavat temas igatahes on.

Cameron Carpenter
redefineeris oreli

19. aprillil esines Nordea kontserdimajas kaasaja maailma kahtlemata kõmulisim organist Cameron Carpenter. Palusime pärast kontserti publikult kommentaare.

fotod: **HENDRIK OSULA**

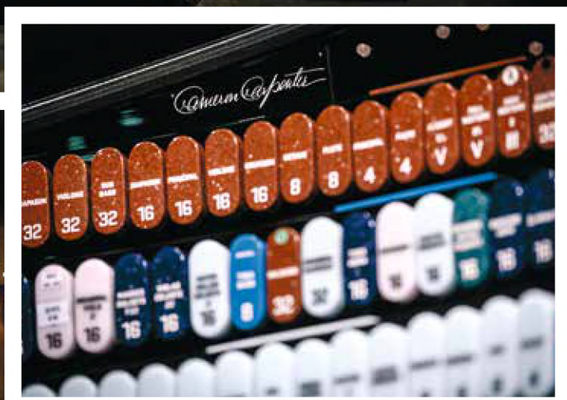

Ootused ja tegelik mulje *live*'is on erinevad. Lugude vahel oli ta pigem tagasihoidlik, malbe ja pisut nagu kompleksides, häbelik noormees, kes peitis ühe käe kohmetult taskusse, sest ei osanud sellega saalitäiele publikule kummardades midagi peale hakata.

Aare-Paul Lattik

Nagu paljud teisedki organistid sel päeval, külastasin ka mina C. Carpenteri kontserti. Et siis millega on ta ära teeninud sellise tähelepanu ja meediakõmu, millist pole ollagi, kui Eestit külastab kontserdiga mõni muu mainekas maailma organist? Tegelikult jäi vastus leidmata nii minul kui enamikul teistest, kelle arvamust ma subjektiivsuse kartuses küsisin.

Meelde jäid Carpenteri, Wagneri avamängu „Nürnbergi meisterlauljad" ja Piazzolla „Oblivioni" oreliseaded, üheks põhjuseks ka see, et tegemist on nimelt seadetega, milles kõrv ja hea maitse plangu kõrgus lubavad teatud kõikumisi autori nägemuse ja seadja-interpreedi vahelisel maastikul. Pisut häiris küll „volüümipedaalide" pidev ja liiga järsk äärmusest äärmusesse sagimine. Sellist dünaamilist kõikumist on orkestriesituses raske isegi ette kujutada, see on muusikale veidi ebaloomulik. Muude teoste esituse kohta on raske midagi öelda, sest kavas väljakuulutatud Bachi passakalja, prelüüdi ja fuuga h-moll, või siis L. Vierne "Westminstri kellamängu" asemel kõlasid pigem Cameroni enda improvisatsioonid nende teoste ainetel. Ju ta siis ei pidanud autorite kirjutatut küllalt täiuslikuks, või siis ei kõlaks teose „tavapärane" esitus digipillil piisavalt veenvalt. Teatavasti laulab ja elab vileoreli iga vile kaasa esitatavale muusikale, pannes oma koosluses võnkuma kõik enda mõjualas oleva, kaasa arvatud ka kuulaja meeled, kutsudes esile muusikale vastavad emotsioonid. Juba ainuüksi ühe orelivile kõla on võimeline tekitama meis tundeid. Mis on aga digipilli „mõjutamise" kunst? Millegagi peab seda ju kompenseerima.

Kahjuks ei üllatanud tema improvisatsioonid originaalsusega. Kõrvutades neid mõne teise tuntud organisti improviseerimisoskustega, nii meil kui ka mujal, rääkimata legendaarsest vanameistrist P. Cochereau'st, kõlavad Cameroni omad veidi trafaretselt igavalt, neis jääb minu arvamist mööda puudu mingi maagia, see mille abil improvisatsioon kuulajat kõnetab. Samas on tegemist küllalt noore interpreediga, küllap aeg ja areng teevad oma töö. Samuti jäi mulle arusaamatuks, miks oli vaja kaasa tassida nii koleda sünteetilise kõlaga pilli, kui tänapäeva tehnoloogia on kõvasti edasi arenenud ja olen kohanud ka päris hea kõlaga digipille, mida kõrv kannatab kuulata. (Pean mainima, et Piazzollas kasutatud registrid kõlasid kohati wurlitzerlikult põnevalt.) Nordea kontserdisaali kuiva akustika kaela ei saa seda ajada, sest digipillil annab ju kõike sättida. Samas on meil Eestis, rääkimata muust maailmast, suurepäraseid vileoreleid ja saale, kus saab mängida ja kontserte anda. Igal juhul olin kontserdi lõpuks surmani tüdinud selle süntesaatori kõlast.

Kahtlemata on Carpenter üliandekas ja väga hea tehnikaga (samas, millisel kontsertorganistil seda poleks?) muusik, kellel on hetkeajas nii oma nišš orelikultuuris kui ka oma publik. Hetkeks mõtlesin, et tema kunst on sulam Wurlitzeri oreli kultuurist (tema digipilli teatud tämbrid meenutasid selle klassikalise kinooreli kultuuri), klassikalise oreli koolist, digitaliseeritud tehnoloogiast ja visuaalsetest efektidest. Hea meelega kuulaksin teda mõnel orelikontserdil, seda aga päris vileorelil ja vastavas saalis.

Rein Rannap

Tean teda juba mõnda aega, Youtube'ist ja ETV-s näidatud dokumentaalfimi põhjal.
Ta on imetlusväärselt originaalne ja lausa väljakutsuv selle eksponeerimises. Tema mängus paelub mind pidev erutatus – hetkekski ei jää kunagi midagi staatiliseks, püsivaks. Ta saavutab selle etteaimamatu peenrütmikaga: pidevalt noote kas kokku surudes või pisut venitades. Muidugi ka oreliregistrid-kõlavärvid muutuvad nii sageli, et kogu esitus mõjub nagu igipeatumatu tulevärk. Tulevärgimuljele aitab kaasa ka tema tohutu tehniline võimekus – virtuoossus, mis orelimängijate puhul avaldub eeskätt just jalgade liikuvuses. Ükskõikseks ei jäta ta kedagi, minule meeldis!

Sarnaselt kõigile teistele paikadele tekitas Carpenteri enda juhiste järgi loodud digitaalne orel ka siinse publiku seas vastakaid emotsioone.

Kindlasti on tegemist andeka organistiga, kelle mängutehnika on esmaklassiline. Jalgade töö oli muljetavaldav, olen midagi niisugust näinud läti-saksa organisti Iveta Apkalna mängutehnikas. Imetlusväärsed hetked olid siis, kui ta käsitses vaikseid registreid ja miksis *pianissimo*-osi - see oli nauditav!

Hendrik Agur

Hendrik Agur

(Gustav Adolfi Gümnaasiumi direktor)
Ootused olid väga kõrged. Etteruttavalt ütlen, et orelikunstnik vastas mu kõrgetele ootustele. Küll aga mitte tema kalli ja küllap tehniliselt võimsa elektrioreli kõlajõud ja kõlapilt. Olen Carpenteri orelimängu väga palju kuulanund-vaadanud Youtube'ist. Olen vaadanud ja imetlenud tema virtuoossust, eripärast filosoofiat ja lähenemist orelile ja orelimängule, mille taga on ju andekusele lisaks tohutu töö. Tema klassikalise muusika töötlused ja interpretatsioon on ülijulged ning minu arvates modernsed. Tavamõistes ei kannataks selline klassikakäsitlus välja ühtegi võrdlust ega kommentaari, äärmisel juhul leiaks tõsiste muusikakriitikute otsustava hukkamõistu, aga ma ei teeks seda. Kui ühtäkki kõik klassikalist muusikat mängivad interpreedid ja organistid hakkaksid ärapööranult Wagnerit, Bachi, Piazollat ja Tšaikovskit mängima, siis läheks küll ohutuli põlema. Aga see on ju Carpenter – üks julge eksperimentaator, kellel on oma lähenemine, visioon ja julgus mängida, pöörata, laamendada, ja tulla koju tagasi, käies ühe teose mängimisel läbi teekonna, tehes austava kummarduse algupärasele klassikale ja minnes seejärel muusikalistele rännakutele oma instrumendi ja virtuoossusega.

Orelist
Carpenteri elektriorel tekitab minus sügavaid kahtlusi. Ma ikkagi ei pea elektriorelit oreliks. Kui, siis väga tinglikult. Orel oma suursuguses, klassikalises mõistes saab olla ikkagi suur instrument, mille helimassiiv tuleb viledest, paneb õhu tõeliselt võnkuma ning mõjutab kuulajat füsioloogiliselt. Elektriorel ei ole pärisoreli kõrval isegi mitte aseaine. Ometi on Carpenter organist, see on ju selge! Mida ta siis mängis? Elektriorelit. Niisiis on küsimus, mida me kontserdil õieti kuulsime? Kuulsime elektrilise klahvpilli, muusikainstrumendi helisid, mida võimendati kõlarites. Tõsi, suured kõlarid ja väga võimsad *subwoofer*'id olid paigutatud lavale laiali ning kohati nad tõesti imiteerisid pärisoreli laiali paiknevate registrite erinevaid suundi, kust tuli heli; registrite suunamine oli elektrooniliselt ära jaotatud. Helivaljuselt jäi kuuldu kusagile 75 protsendile oodatust ning oodatav helirõhk veelgi allapoole. Tõsi, madalsageduse kõlarid olid head ning Bourdon register kärises hästi, pannes korraks saali seinad värisemagi. Kuid suure oreli kõlapilti ei andnud elektriorel kordagi välja. See teeb elektriorelist mageda kompromissoreli, ehkki registrite saundivalik on elektriorelil ülirikkalik ning küllap imiteerib pärisoreleid. Ükskõik kui uhke elektriorel ei saa mitte kunagi ligilähedaseltki võrdseks pärisoreliga.

Mõeldes sellele, kas Carpenteri musitseerimine oli kunst või midagi muud, siis minu arvates kindlasti kunst, aga mitte selle harjumuspärases ja tavalises võtmes. Ma nimetaksin kunstiks Carpenteri tervikkogumit või siis, palun väga, fenomeni. Tema imago, *branding* ja turundus, tema vastuoluline isik, millise kuvandi ta eelnevalt loob inimestele, kes tema kontserdil ei ole käinud, ja avastus – milline ta inimesena laval tegelikult on. Ootused ja tegelik mulje *LIVE*'s on erinevad. Kogu tema olemus hetkest, mil ta oli käed klahvide kohalt tõstunud, ei vastanud sugugi sellele, milline ta oli mänguhoos – muusikas. Lugude vahel oli ta pigem tagasihoidlik, malbe ja pisut nagu kompleksides, häbelik, lühemat kasvu noormees, kes peitis ühe käe kohmetult taskusse, sest ei osanud sellega saalitäiele publikule kummardudes midagi peale hakata.

Olen tänulik Eesti Konsterdile, kes tõi huvitava ja suurepärase orelikunstniku Eestisse. Muidu oleksin pidanud Cameroni kontserdi kusagilt kaugemalt maailmanurgast üles leidma, huvi oli väga suur. Orelimuusikakultuur on Eestis jäänud vaeslapse ossa. Siin on sadu suurepäraseid oreleid, mis seisavad paljuski jõude, sest ei jagu kuulajaid. Nordea kontserdimajatäis inimesi orelikontserdil! See on saavutus, mida pole varem Eestis ükski orelikunstnik suutnud. On tänuväärne, et üks organist on tekitanud nii palju huvi oreli ja orelimängu vastu, küll omapärasel moel, kuid siiski. See ongi orelimuusika populariseerimine ja inimeste orelimuusikakultuuri juurde toomine. Kõige olulisem ongi tuua orelimuusika juurde noori, innustada neid orelit õppima ja mängima, sest nemad on ju tulevased orelimängijad ja orelimuusika kuulajad.

Ženja Fokin

Siin mu kirkad märkmed otse kontserdisaalist.
Kui hakkan liigselt timmima, kaob autentsus ja emotsioon. Kui armulauavein tuua kontserdisaali – Cameron Carpenter tõi nii sidusalt barokse helikeele publikuni! Ta valdas orelit kui tõeline rokkstaar: emotsionaalsest pillikäsitlusest keeruka ülesehitusega teosteni, kus eilne kohtus homsega. See on otsekui ühenduslüli noorte jaoks: kõik ei taandu popmuusika ja vaibakloppimise foonile, orelimuusika on nii ergas, vitaalne & ... *COOL*! Orelikõla tavapärase huugava vile asemel kostis hoopis mahekeelne, kohati sametine detailsus, nüansirikkus. Cameron Carpenteri komplekssed seaded, kohati äärmuslikud arranžeeringud, futuristlikkus, uudsus, millelaadsena me endale orelimuusikat ette ei kujuta. Interpreteering, mis tõi saali sellise pinevuse, et inimesed unustasid hingata! Helikeelelt nii rikkalik: Nintendo tunnushelinast tipptunni New Yorgi liikluse helipildi ja Bachi ebamaisuseni. Klassikaline muusika pole kunagi kõlanud nii elamuslikult!

Moekat kevadet!

TORMIS:
KALJUSTE:
JALAKAS:
SÜNNISÕNAD

Suurvormi taastulek
Noblessneri valukojas
2.08 / 3.08 / 4.08 / 5.08 /
7.08 / 8.08
kell 19:00

Piletid Piletilevist ja
Von Krahli Teatri kodulehelt

Von Krahli Teater

2006 2017 nargenfestival

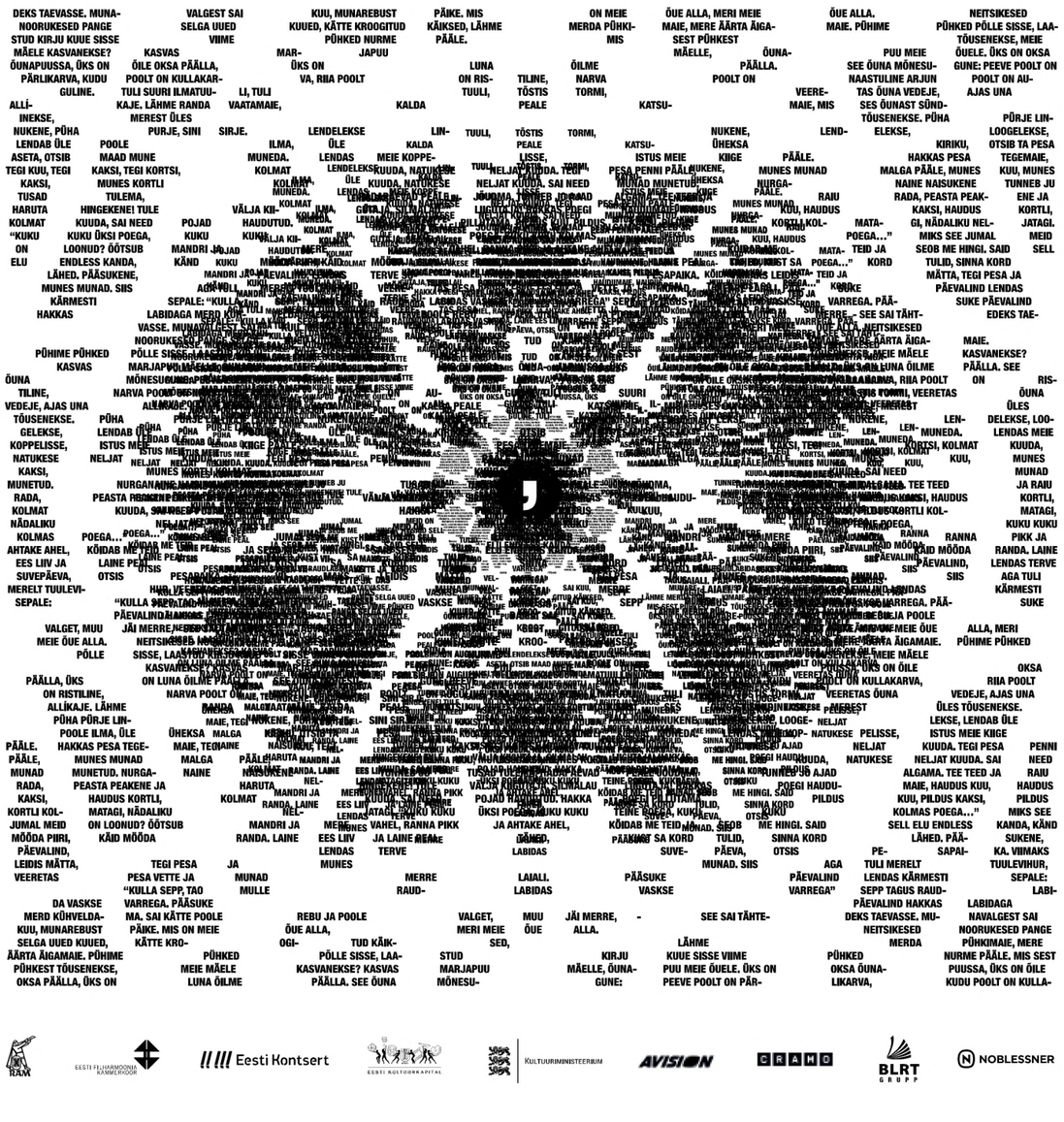

RAM
Eesti Filharmoonia Kammerkoor
Eesti Kontsert
Eesti Kultuurkapital
Kultuuriministeerium
AVISION
CRANO
BLRT Grupp
NOBLESSNER

Eesti film ja eesti muusika

Kes neid suudaks lahutada?

Kas te kujutaksite ette tummfilmi ilma muusikata? Muidugi mitte, klaverisaade käis juba ülemöödunud sajandil seansi juurde. Kuigi mängitud otse, täitis ta oma ülesannet, toetades pildikeelt vaataja meeleolu kujundamisel.

tekst: **MART NIINESTE** fotod: **RAHVUSARHIIV, EESTI FILMI INSTITUUT**

Teisisõnu on film ja muusika lahutamatud. Kuigi teinekord hakkab muusika elama oma elu, jõudes „Tähesõdade“ heliriba näitel ka meie ERSO kontserdiplaanidesse. Kuid jätame nüüd George Lucase elutöö imetlemise ning vaatame kaunite kauguste asemel oma nina ette. Kinolinalt rahva sekka läinud filmimuusikat leidub meilgi kuhjaga. Kultuuritööstuslikus plaanis tähendab filmimuusika taaskasutamine kontserdikavades minemist kindla peale. Võta tuntud laulud, leia tuntud lauljad, klapi kokku saatekoosseis, tee reklaami ja müü pileteid. Inimestele meeldib korrata ja kinnistada, see on turvalisem, kui otsida midagi uut. Kuid olgem ausad ka, kui miski saab oma ajast ning kohast suuremaks, siis peab seal midagi olema.

Sisult sotsialistlik, vormilt ka

Võtame või vormilt paksudes värvides, sisult mustvalge sotsrealistliku filmi „Valgus Koordis“. Värvifilm, peaosas populaarne bariton Georg Ots. Aluseks vene-eesti kirjaniku Hans Leberechti külaeluromaan kolhoosikorra võidust. Märtsiküüditamisest on möödas napilt kaks aastat, maarahvas murdunud ning

Nõukogude Eesti esimese värvifilmi "Valgus Koordis" afišš kino "Oktoober" juures.

Stalini päike kõrvetab nii kõvasti, et kolhoosid kiduvad. Ahjaa, kohalik parteijuht Nikolai Karotamm ja „kodanlikud natsionalistid“ on ka paika pandud aasta eest. Kontrast elu ning filmi lõpulaulu sõnade „õnn tuli meie õuele / au kolhoosikorrale“ vahel, mis võis tollasele vaatajale olla traagiline, on lihtsalt koomiline. Grotesk täie rauaga, nagu sama ajastu vaimust kantud Dmitri Šostakovitši kantaadidki, kui kuulata-vaadata filmi muusikat ja pilti paavojärviliku pilguga.

Hästi, aitab mustast huumorist. Elu läks paremaks ning lõbusamaks alles tagantjärgigi kuldseina näivail kuuekümnendail. Kuigi esimese lubadusena, et kohe läheb lahedaks, kõlas Gennadi Podelski siiski veel nõukogude massilaulu tunnustega „Motosportlaste marss“ filmis „Vallatud kurvid“. Kaks aastat peale Hruštšovi kõnet, ametlikku poolsalajast hüvastijättu stalinismiga, kui Nõukogude Liitu toitis majanduskasvuoptimism, ei mõjunud kerge ja reipa heliribaga suhtekomöödia grotesksena siis ega tänapäevalgi.

Kuuekümnendate mitmekihilised hitid

Vast mõjukaimaks ning kõige iseseisvamaks võib tolle kümnendi filmimuusikast pidada kahtlematult „Viimse reliikvia“ laule. Olgem ausad, need Tõnu Naissoo viisid Paul-Erik Rummo sõnadele rääkisid kõik konkreetselt vabadusest. Seda keset okupatsiooni ning ajal, mil teise maailmasõja ja sõjajärgse aja õudused olid mitteametlik lähiajalugu. Ja need laulud läksid läbi!

Loogiline ka, iseenesest on juba Eduard Bornhöhe romaan rangelt vaadates ajaloovõltsing, nagu ka film. Peaingel Gabrieli nimega Vene vürst seikleb Liivi sõja ajal mööda Eestit ringi ning paneb lõpuks koos maasoost talupoegadega Pirital põlema sakslaste poolt maavallutuse käigus sisse toodud katoliku usu segakloostri. Ja see oli ka patuvabastuskiri, mis lubas neil lauludel, nagu ka paljudel repliikidel, minna rändama suust suhu. Ajal, mil okupatsioon näis olevat igavene.

Iseenesest on ju tegemist täitsa vahva mõõga- ja mantlilooga. „Viimse reliikvia“ alltekstide lahtikirjutamiseks pole siin ruumi. Igal juhul pakkus pealtnäha hoogne meelelahutus vaatajale midagi enamat kui häid laule, vaimukaid kõnekilde, armastuslugu ja mõõgavõitlusi.

Jättes kõrvale teise tolle aja lapse, jandiloo „Mehed ei nuta“ instrumentaalse *speed-dixieland*'i, panustas selle filmi laul

Stseen kunstilisest filmist Valgus Koordis. Vasakult: G. Ots, V. Torn ja A. Eskola. 1951

Tallinnfilmi mängufilm "Inimesed sõdurisinelis" filmivõtted. Tehnikaga maadleb režissöör-lavastaja Jüri Müür, tema õla tagant paistab operaatori assistent Mihkel Ratas, kaamera taga operaator-lavastaja Mihhail Dorovatovski. 1968

„Ei meelest läe mul iial“ vaataja nunnumeetrile. Väike Jüri Makarov oma poisihäälega laulmas purjepaadis tollal hästivalvatud piiritsoonis igatsevat meremeestelaulu kaugetest paikadest, heliloojaks Ülo Vinter, tekstimeistriks Enn Vetemaa. Jällegi pealtnäha märkamatu sümbolitemäng keset tänaseni naljakat komöödiat.

Kuigi selgelt punane, andis kuni filmi „1944“ esilinastumiseni konkurentsitult parim kodumaine sõjafilm „Inimesed sõdurisinelis“ oma aja kohta märkimisväärselt ausalt edasi Laskurkorpuse loo. Ise tolle põrgutee kaasa teinud kirjanik Paul Kuusbergi põlvkonnaromaan „Enn Kalmu kaks mina“ võinuks olla sama groteskne kui „Valgus Koordis“, siingi leidub mustvalgeid tegelasi, kuid muutunud

> Väike Jüri Makarov oma poisihäälega laulmas purjepaadis tollal hästivalvatud piiritsoonis igatsevat meremeestelaulu kaugetest paikadest.

Jüri Makarov. „Mehed ei nuta“

Ansambel „Kontor“. „Šlaager“

"Vallatud kurvid".

Martin Veimann ja Els Himma. „Šlaager“

ajad ning algteksti autori koht tollases ühiskonnas võimaldasid Jüri Müüril teha materjalist enamat. Sama hästi võinuks filmi nimi olla „Elusalt koju“.

Kuid filmi tunnuslugu „Laul kaugest kodust“, Eino Tambergi muusika Ralf Parve tekstile Voldemar Kuslapi nukra baritoni esituses läks rahva sekka hoopis teistel põhjustel kui selle kunstiline pool. Refrääni tekst, pika sõja raskust rõhutav kordus „nii pikk, nii pikk on võitlejal …“, eriti arvestades sõjamälestuse kerkivat kultust kui Nõukogud Liidu ametlikku joont, inspireeris hoopis seksuaalse alatooniga loriversioone. Kahtlen, kas Ralf Parve arvestas seda. Kuigi mine tea neid luuletajad.

Samas ei piirdu laul sugugi kolme salmiga, peale neid keeratakse muusika maha. Laul mängib edasi, kuid nüüd juba vaikse taustana. „Jäävad mitmed külma hange / märga mulda sellel teel / aga mitte kõik ei lange / paljud koju saavad veel,“ on tolle vaigistatud salmi

Ülari Kirsipuu, Mihkel Raud, Egert Soll ja Anna-Liisa Kurve. „Nukitsamees“

sõnad. Tegelikult oli laulul salme veel, kuid film tegi tuntuks vaid kolm esimest. Lähtuti siin monteerides ennekõike filmi kulgemisest või tolle salmi võimalikust poliitilisest ebakorrektsusest? Igal juhul sobis salm küll ajalooga – vihje tööpataljonidele ning mõttetutele tapatalgutele juba rinde taha jäänud ümberpiiratud Velikije Luki all –, kuid mitte selle ametliku käsitlusega.

Ma teen nüüd pätti ning jätan vahele Sven Grünbergi muusika Grigori Kromanovi filmile „Hukkunud Alpinisti Hotell“. Ka Anne Maasiku „Rändaja õhtulaul“ Kaljo Kiisa filmile „Nipernaadi“ võib vahele jätta. Ma ei pea neid sugugi väheolulisteks, kuid ei kavatse kõike nende kohta kirjutatut siin oma sõnadega ümber jutustada.

Võtame ette hoopis Peeter Urbla „Šlaagri“. Idee järgi peaks see rääkima vananeva poplauljatari kriisist. Kuid see süžeeliin mõjub oma venimisega pigem põhjusena võtta filmi Magnetic Band ja Gunnar Graps, Muusik Seif ja Tõnis Mägi, Ruja ja Urmas Alender, Rock Hotel ja Ivo Linna, Kontor ja Heino Seljamaa, Doktor Friedrich ja Joel Steinfeldt, Kuldne Trio ja Anne Veski ning Vladimir Sapožnin.

Nemad, tollase popmuusika koorekiht, on selle filmi kangelased ja sõidavad fiktiivse peategelase Katrin Pruuni ansamblist Kookos teerullina üle. Rein Rannapi poolt Kookosele kirjutatud lood jäävad tema enda Rujale loodud „Rujalise roostevaba maailma“ varju. Muuhulgas vilksab filmist läbi ka mõni aasta varem Propellergia masse mässule mõjutanud Peeter Volkonski, kes võtab rahva häälena kokku vana tõe, et mängida oskavad nad kõik, aga sõnumit jääb vajaka. Nii või teisiti oli „Šlaager“ samm edasi senistest muusikafilmidest, mis keskendusid pigem estraadimuusikale.

Linalt laulupeole kul kullaproovitest

Kirjutanud „Viimsest reliikviast“, peame kirjutama ka Helle Karise „Nukitsamehest“. Mõjukuse poolest on nad samas kaalus. Kui ühe aluseks on klassikaline seiklusromaan oma tegelasgaleriiga, siis teine kasutab Hansu ja Grete muinasjuttu. Samas on mõlemad teosed eesti kirjanduse klassikavaramust. Ka „Nukitsamehest“ jookseb läbi vangistuse ja vabaduse teema, kiriku asemel on vaid kollid. Kuid kui „Viimne reliikvia“ jätab lõpukaadrite põleva kloostriga otsad lahti, siis „Nukitsamees“ lõppeb Nuki saamisega täiesti tavaliseks poisiks.

Agnese lausutud „meil lobisemise eest palka ei maksta“ sobib paari Moori pahameelega, et „üks on laisk ja teine on loll, mina pea üksinda rabama“. Kuid teose tõeline kaal avaldub jällegi muusikas. Olav Ehala loodud on nii lustlikult kabareelik Marju Kuudi lauldud „Rahalaul“ kui ka mesimagusad „Päikeseratas“ ning

Ansambel „Ruja“. „Šlaager“

Urmas Kibuspuu „Nukitsamees“

Ita Ever. „Nukitsamees“

Aleksandr Goloborodko ja Ingrīda Andriņa " Viimne reliikvia".
Hans von Risbieter, "Liivimaa parim ratsutaja", tutvub Agnes von Mönnikhuseniga. Kirik on nõus nad paari panema, kui von Risbieter loovutab kirikule Püha Brigitta säilmetega reliikvia. Pulmapidu aga ründavad mässajad ja Agnese päästab sealt vaba mees Gabriel. Peagi on nende kannul klooster, Ivo Schenkenbergi kõrilõikajad ja pruudi suguvõsa.

„Vitsalaul“. Viimastele annab selle õige meki Heidy Tamme sillerdav tämber, mis muidugi ei sega „Nukitsamehe“ helgemate laulude esitamist laulupidudel.

Ning enne, kui vastu tuleb lehekülje alumine serv, tuleb veel rääkida Mati Põldre vändatud Raimond Valgre muusikalisest eluloodraamast „Need vanad armastuskirjad“. Õige film õigel ajal õigest mehest. Me ei tea, kuhu jõudnuks Valgre muusika maailmasõjata, tema sõjaeelne looming kandis kümnendite kaupa mälestust kadunud kuldajast. Katkestusest, mis vastse taasiseseisvumisega pidi minema nüüd edasi. Iroonilisel kombel oli see Valgre õnn, et ta Laskurkorpusesse sattus – sõjajärgne looming andis talle surmajärgse eluõiguse läbi nõukogude aja. Traagika kaunite laulude taga, tuntud helilooja vähetuntud elulugu oma naturalismis.

Taasiseseisvusaja filmimuusika väärib ka eraldi käsitlemist, kuid legende loob ainult aeg. Igal juhul pole meie filmimuusika midagi mõttetut, vaid terve omaette põnev maailm.

Toome kultuuri lähemale

Alexela kliendina
toetad ka Sina Eesti kultuuri

Pildil dirigent Mihkel Kütson

www.alexela.ee

ALEXELA
GROUP

ilmestavad muusika-sündmused piirist piirini

24. veebruaril 2018 saab Eesti riik saja-aastaseks. Juubelipidustused vältavad 2017. aasta aprillist 2020. aasta veebruarini. EV100 on sündmus, mille loovad eeskätt inimesed ise, see on meie kõigi pidu.

Eesti riigi sünnipäeva puhul on meil võimalik saada ja teha kingitusi. Riigi 100. sünnipäeva sündmuskalender on uute ettevõtmiste lisamiseks kõigile avatud.

Ajavahemikus 2017-2020 jõuavad nii Eestis kui välismaal publikuni EV100-le pühendatud muusikaelu tähtsündmused ning spetsiaalselt selleks tellitud ja kirjutatud uued heliteosed. Uus helilooming oli tähelepanu all ka EV100 tähistamiseks korraldatud muusikasündmuste ideekonkursil, mille üheks tingimuseks oli, et sündmusel esitataks vähemalt 20 minutit kestev uus helitöö.

Kümme
võidutööd on:

„Eestimaa atmosfäärid“
„Klaveriloomad. Elu muusikas“
„Saja lugu“
„Teekond“
„Mööda piiri“
„Muinastulede öö“
„Keres“
„Eesti helifilmi mikstuur“
„Üheksa hümni vabadusele“
„Savvusannasümfoonia“

Erinevates žanrites muusikasündmused toimuvad Eesti eri paigus ja on ka sõna otseses mõttes piirist piirini.

Kontsert „Eestimaa atmosfäärid“

toimub 31. detsembril 2017 Nordea kontserdimajas ja on EV100 muusikaprogrammi avalöök. See põhineb noore ja armastatud helilooja Pärt Uusbergi kirjutatud uudisloomingul, mille keskmeks on Eesti – loodus, hääled, olemus. Kontsert on meditatiivne rännak Eestimaa aastaringis, mis algab ja lõpeb suves. Sellesse suurprojekti on kaasatud kõik üleriigilised noortekollektiivid: Eesti Meestelaulu Seltsi üle-eestiline poistekoor Kalev, üle-eestiline tütarlastekoor Ilmalilled, üle-eestiline neidudekoor Leelo, Eesti Noorte Segakoor ning Eesti Noorte Puhkpilliorkester. Muusikale lisaks aitavad atmosfääri luua video- ja valguskunstnikud.

„Klaveriloomad“

tähistavad Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva vaatemänguliste kontsertetendustega, kuhu on palavalt oodatud kogu pere, nii lapsed kui suured. Kontserdid toimuvad üle Eesti kümnes armsas paigas. Kogupere kontsertetendus „Klaveriloomad“ kutsub rändama muusika ja kunsti sõnadeta maailmas. Selgub, et elul Eestis ja klaveri sees on nii mõndagi ühist. Klaveriloomade loo kallist kodust ning igaühe väärtuslikkusest jutustavad näitleja Margus Tabor, kunstnik Kerstin Hallik, muusikud Peeter Rebane, Mihkel Mälgand, Kristjan Priks ja Katri Rebane, kontserdi lavastab Aare Toikka. Klaveriloomad, keda saab kontsertetendusel nii näha kui kuulda ning kellel on varuks palju üllatavat, ootavad endaga sõbrustama ja üheskoos Eesti sünnipäeva tähistama märtsis ja aprillis 2018.

Eesti Filharmoonia Kammerkoor.

Kontserdituur „Mööda piiri“

liigub mööda Eesti piiri Narvast Tallinna. Kontserdid toimuvad 2018. aasta augustis riigile oluliste sündmuste, taasiseseisvumispäeva ja Balti keti aastapäeva ümbruses. Igas vanuses kuulajaile mõeldud kontserdid on üles ehitatud uuele laululoomingule: värske sõnumiga isamaalised laulud tellitakse tuntud ja armastatud eesti laulukirjutajatelt, esitavad Politsei- ja Piirivalveorkestri saatel nii autorid ise kui teised Eesti tippsolistid. Laulude eesmärk on tuua rambivalgusesse kaasaegne isamaaline mõte tekstis ja heliloomingus. Eesti riigi 100. sünnipäeva ajal on põhjust küsida, millest mõtlevad, mida soovivad ja mille üle rõõmustavad või valutavad südant meie armastatud teksti- ja laululoojad: Tõnis Mägi, Ott Lepland, Olav Ehala, Rein Rannap, Mihkel Raud, Sven Grünberg, Siiri Sisask, Piret Rips, Mari Jürjens, Mari Kalkun, Margo Kõlar, Aare Kruusimäe, Maria Kõrvits, Madis Orav, Leelo Tungal, Helvi Jürisson jt. Lood meie maast ja inimestest, valgusest ja varjust põimib kokku Margus Konnula ehk Contra.

„Saja lugu“

on fotokunsti ja muusika sümbioos: fotograaf Kaupo Kikkas jäädvustab saja eestlase portreed ja lood ning helilooja Erki Pärnoja kirjutab mitmeosalise heliteose kaasaegsele orkestrile. Teose osad lähevad sujuvalt üle ühelt teisele, olles läbi põimunud improvisatsioonilisest vabadusest ja korduvatest rütmimustritest. Heliteose esitamisel osalevad koos muusikutega ka loo peategelased – sada eestlast. Kontserdi lavastab Jaak Prints. „Inimene on olnud minu ainus objekt, materjal, aines. Inimesel, igaühel meist, on oma lugu – see pole iseenesest teab mis avastuslik tõdemus. Saja inimese kohtumine loob võimaluse üldistuse tekkeks, aga veelgi haaravam tundub mulle võimalus püüda korraga ning paikselt jutustada saja lugu, kaotamata tähelepanu üheltainsaltki nende seast. Ootan huviga Kaupo ja Erki loomingut. Ootust täitmas mõtted, kuidas nende loodut üheks siduda,“ rääkis Jaak Prints. „Saja loo“ maailmaesiettekanne toimub festivali Jazzkaar avasündmusena 20. aprillil 2018.

Ballet „Keres“

Maleteemalise multimeediaballeti keskmes on Eesti male suurkuju Paul Keres, kel on väärikas positsioon maailma maleareenil, aga kes rahvuskangelase oreooli nautides kannab oma isikus ka rahva ja riigi traagikat. Autorid: Timo Steiner, Sander Mölder, Teet Kask; libreto: Andri Luup; kaastegevad YXUS Ensemble, Eesti Filharmoonia Kammerkoor; korraldaja Eesti Muusika Päevad ja Eesti Heliloojate Liit; toimub septembris 2018.

„Teekond“

ühendab valguskunsti, koreograafia ja eesti heliloomingu kahe puhkpillikvinteti – Estica ja Vanemuise puhkpillikvintett – esituses. Kavad „Viis teele“ ja „Allikas“ esitatakse suuremates ja väiksemates kohtades üle Eesti. Kogu projekt seotakse rändamise-reisimise temaatikaga. Teekonna üheks sümboliks on raudtee. Puhkpillikvintett on mobiilne koosseis, mis ei vaja instrumentide eritransporti. Nii saab liikuda publikule lähemale, rongijaamadesse ja avalikesse paikadesse, ning muuta põneva kontseptsiooni abil kontserdid külgetõmbavaks ka klassikalise muusika kaugele publikule. Toimub mai–juuli 2018.

„Muinastulede öö“

Suursündmus hõlmab Eesti ja Läänemere eri ajastuid ja maamärke. Kontsert kulmineerub pimeduse saabudes lõkete süütamisega ümber Läänemere, mida saadab EV100-le pühendatud tule ja mereteemalise sümfoonilise muusikateose "Muinastulede öö" esiettekanne. Ülo Kriguli uudisteose esitab Eesti Riiklik Sümfooniaorkester Tõnu Kaljuste dirigeerimisel. Toimub 25. august 2018.

Hanna-Liina Võsa.

„Eesti helifilmi mikstuur“

Eesti helifilmi ajalugu audiovisuaalse kontserdi formaadis: inspireerivamatest mängufilmidest lähtudes luuakse uus tervik. Videokunstnik Tencu töötleb ja n-ö rekomponeerib lähtefilmide visuaale, kasutades animatsiooni jm videotehnikaid. Taavi Kerikmäe rekomponeerib heli, kasutades filmide helimaterjali ja filtreerides seda n-ö uueks artistipositsiooniga tervikuks. Lõpptulemuseks on duo Tencu–Kerikmäe audiovisuaalne live-kontsert, kus eelkomponeeritud materjal seguneb kohapealse pildi- ja helitöötlusega.

„Üheksa hümni vabadusele“

Eesti Jazzliit ja festival Jazzkaar kingivad Eesti Vabariigile, publikule ja muusikutele riigi sünnipäevaks suure džässipeo. Sündmuse keskmeks on 9-osaline uudisteos, mille esitab 100-liikmeline, peamiselt džässmuusikutest koosnev orkester. Teose loojateks on üheksa eriilmelist Eesti džässheliloojate kooslust. Iga osa sümboliseerib üht konkreetset sündmust Eesti Vabariigi eluloos. Lisaks džässmuusikutele kaasatakse orkestrisse pärimus-, rokk-, elektron- ja teisi muusikuid vastavalt teose vajadusele. Eesti džässi laulupeol musitseerib meie tegusamate džässmuusikute suur enamus. Sündmuse esmakordsus tõstab olulisel määral selle väärtust.

„Savvusannasümfoonia“

Idee on tuua eriline suitsusaunaõhkkond esituskohta ja luua suitsusaunahelidest teos, mida toetab videopilt. Valmiv helitoes on korraga argine, pühalik, intensiivne, rahulik, unine, voolav, räägib suitsusauna ilust ja mõnust, toob sauna saunast välja ja kutsub inimesi sauna. Helilooja on Märt-Matis Lill; kaastegev Eesti Filharmoonia Kammerkoor. Toimub suvel 2019.

G. Gershwin „Porgy ja Bess“

fotod: **MARKO MICHELSON, LIINA VIRU, JÖRGEN AAV, GUNNAR LAAK, PEETER KUKK**

Saaremaa ooperipäevad 10

X SAAREMAA OOPERIPÄEVAD 2017
14.–22. juuli
Rein Rannap. „NURJATU SAAR“ (esiettekanne), Wagner. „LOHENGRIN“, Mascagni. „TALUPOJA AU“ ja Puccini. „GIANNI SCHICCHI“, Verdi. „MASKIBALL“ **Krefeld-Mönchengladbachi teater (Saksamaa)**; Orff. „CARMINA BURANA“, Bizet-Aimla. „CARMEN LOVES JAZZ“ Krefeld-Mönchengladbachi teater, Estonian Dream Big Band; ALEXELA OOPERIGALA Krefeld-Mönchengladbachi teater, dirigendid Kristiina Poska ja Mihkel Kütson; LÄSTEGALA Rogers-Hammerstein „HELISEV MUUSIKA“

2008

Esimesed Saaremaa ooperipäevad
Praegu kõlab uskumatuna, aga ooperimaja oli tollal kolmandiku võrra väiksem ja mahutas palju vähem publikut. Kitsas oli. Kõik toolidele istuma ei mahtunud! Festival oli uus ja eksootline nii külastajate kui korraldajate jaoks. Black American Opera Broadway andis Gershwini „Porgy ja Bessiga“ 5 väljamüüdud etendust.

SAAREMAA OOPERIPÄEVAD 2008
G. Gershwin. „PORGY ja BESS“ **Black American Opera Broadway**; A. Kallas - T. Pylkkänen. „PATSEBA SAAREMAAL“; GALAKONTSERT Vanemuise orkester, RAM, Moskva Suure Teatri, Viini Riigiooperi, Ankara Riigiooperi ja Rahvusooper Estonia solistid, dirigent Eri Klas; J. Offenbach. „HOFFMANNI LOOD“ **Teater Vanemuine**; G. Puccini. „Messa di Gloria“ Vanemuise teatri orkester ja koor

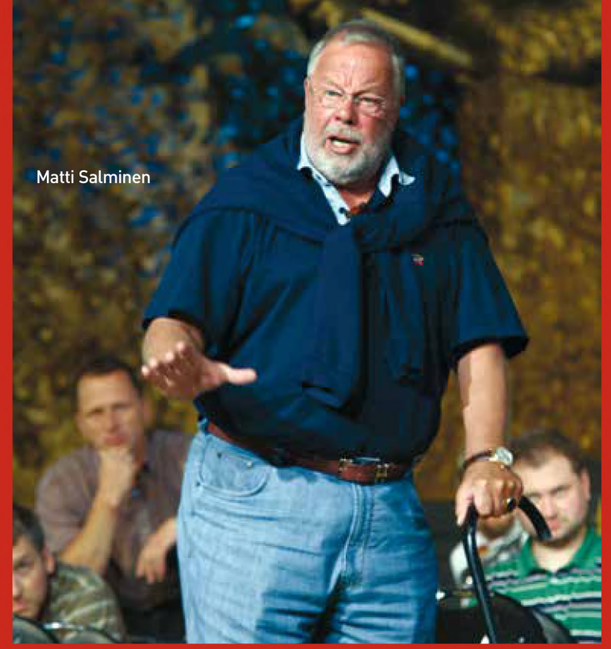

Matti Salminen

2009

Arne Mikul õnnestus ooperipäevadele esinema meelitada maailmakuulus Soome bass Matti Salminen.
Olgem ausad, üheks argumendiks kohale tulla, oli just äsja Kurssaares valminud suurepäeane golfirada. Õnnetuste eest pole aga kaitstud keegi, nii õnnestus golfifaanatikust lauljal päev enne Saaremaale tulekut Zürichis etenduse ajal jalg välja väänata. Golf jäi seekord mängimata, laulmisest Matti Salminen aumehena ei loobunud. Lohutuseks kinkis toonane linnapea Urve Tiidus talle suure kotitäie suitsulesta. Järgmisel hommikul küsis Arne, et kas maitsesid ka lesta? „Mismõttes maitsesin?Juba õhtuks olid kõik söödud!“ vastas Salminen.

SAAREMAA OOPERIPÄEVAD 2009
„Hendrik Krumm 75“ näituse avamine ja mälestusõhtu Kuressaare Linnateatris; Ilkka Kuusisto mono-ooper „VABADUSE VANG“ Jorma Hynninen; Wagner. „LENDAV HOLLANDLANE“, Puccini. „TURANDOT“ **Läti Rahvusooper**; OOPERIGALA Läti Rahvusooper, dirigendid Eri Klas ja Gintaras Rinkevičius, solistd Monika-Evelin Liiv, Matti Salminen; Verdi. „TRUBADUUR“ **Teater Vanemuine**; Verdi. „Reekviem“ Läti Rahvusooperi orkester ja koor, dirigent Neeme Järvi

Jaakko Ryhänen ja Kristel Aaslaid

2010

Ooperipäevad võtsid oma südameasjaks pikendada Saaremaa päritolu kuulsate ooperilauljate rivi, kuhu juba kuuluvad Hendrik Krumm ja Ain Anger.
„Jaakko Ryhänen otsib uusi ooperihääli Saaremaalt“ oli Soome ooperikuulsuse lahtine laulutund ja kontsert, kus osalejateks noored, Saaremaalt pärit lauljad, kes oma tulevikku muusikaga seotuna nägid. Tänaseks võib öelda, et oldi õigel teel. Fotol on maestro juhendada nooruke Kristel Aaslaid, kes 2017. aastal laulab solistina Rein Rannapi ooperis „Nurjatu saar“.

SAAREMAA OOPERIPÄEVAD 2010
Verdi. „LA TRAVIATA“, Puccini. „MADAMA BUTTERFLY“ **Stanislavski ja Nemirovitš-Dantšenko nim Moskva Akadeemiline Muusikateater**; Mozart. „FIGARO PULM“ **Teater Vanemuine**; Verdi „MASKIBALL“ **Rahvusooper Estonia**; OOPERIGALA solistid Anna Aglatova, Annely Peebo, Ain Anger, Jaakko Ryhänen, Lauri Vasar jt, dirigendid Felix Korobov ja Eri Klas; Olav Ehala - Leelo Tungal. „KÄSIKIVI KOSMOSEST“ (esiettekanne) Rahvusooper Estonia lasteetendus, Hortus Musicus

2011

José Cura osutus sädemeks,
kes sütitas nii rahvusooperi Estonia orkestri ja koori. Ooperipäevade lõppkontsert kujunes ooperisündmuseks vähemalt aasta lõikes. Cura flirtis partneri ja publikuga ning viskas nalja, kuid kava oli ilma hinnaalanduseta koostatud Itaalia ooperiklassikast, ja seejuures väga tõhusalt. José Cura kontsert täitis Saaremaa ooperipäevadel topelteesmärgi: pakkus kuurortlinnas puhkavale ooperipublikule väärt elamuse ja andis ka toreda ergutava müksu siinsele ooperiseltskonnale nii siin- kui ka sealpool lavarampi. EPL 25.07.2011

SAAREMAA OOPERIPÄEVAD 2011
Mozart. „HAAREMIRÖÖV" **Ankara Riiklik Ooperi- ja Balletiteater** (Türgi); OOPERIGALA Ankara Riikliku Ooperi- ja Balletiteatri orkester, koor ja solistid Kai Rüütel, Tommi Hakala jt; René Eespere. „METSLUIGED" Georg Otsa nim Tallinna Muusikakooli sümfooniaorkester, ETV tütarlastekoor; „Kolm bassi korraga" Jaakko Ryhänen, Priit Volmer ja Koit Soasepp; Puccini. „BOHEEM" **Rahvusooper Estonia; JOSÉ CURA** kontsert RO Estonia orkester ja koor, Aile Asszonyi (sopran), dirigent Arvo Volmer

Arne Mikk ja Jose Cura

Arne Mikk ja Marika Pärk

2012

15. juuli Pärastlõunal maandus Kuressaare lennuvälja ajaloo siiani suurim lennuk. Otselennuga Moskvast saabus Boeing 737-400 pardal Moskva Ooperiteatri Helikon 150-liikmeline trupp. Helikoni Kunstilise juhi Dmitri Bertmani sõnul oli kogu lend teatritrupile eksootiliseks elamuseks. „Andsime lennukis iseeendale minikontserdi ja kui eemalt hakkas paistma suhteliselt pisike saar, teatasin teatrile, et vat sinna me nüüd üritamegi maanduda! Maapinnale veelgi lähenedes paistsid merekaldal väikesed majad, kust väljuvad inimesed lennukile lehvitasid. See oli soe ja ülev tunne," lisas Bertmann.

SAAREMAA OOPERIPÄEVAD 2012
Mussorgski. „BORISS GODUNOV", Rossini. „SEVILLA HABEMEAJAJA", Jay Reise. „RASPUTIN" **Moskva Ooperiteater Helikon**; OOPERIGALA **KARITA MATTILA** (sopran, Soome), dirigent Markus Lehtinen (Soome), Moskva Ooperiteater Helikoni orkester ja koor, Monica Groop ja Tallinna Kammerorkester, Ain Anger ja Tallinna Kammerorkester; Donizetti. „MARIA STUARDA" **Teater Vanemuine**; LASTEGALA RO Estonia poistekoor, Saaremaa neidudekoor, Helen Lokuta, Ain Anger, Evelin Pang, Olav Ehala, Ivo Linna jt

Rotom Iašvili

2013

Kohale saabusid kolm ooperiteatrit Gruusiast ühtekokku kaugelt üle kolmesaja laulja, orkestrandi ja tehnilise töötaja. Harukordse kangelasteo sooritas Thbilisi ooperiteatri tenor Rotom Iašvili. Mängides ise Normanno osa Donizetti „Lucia di Lammermooris" nõustus ta lisaks lava kõrvalt laulma ka Arturo Bucklaw' osa, keda samal ajal laval mängis ootamatult hääle kaotanud tenor Irakli Murjikneli. Publik oli vaimustuses!

SAAREMAA OOPERIPÄEVAD 2013
Donizetti. „LUCIA DI LAMMERMOOR" **Bathumi ooperiteater**; Verdi. „RIGOLETTO" **Thbilisi ja Khuthaisi ooperiteatrid**; Puccini. „MADAMA BUTTERFLY" **Khuthaisi ooperiteater**; Verdi. „ATTILA" **Thbilisi ooperiteater**; Gruusia balletiõhtu **Thbilisi ooperiteater**; suur kontsert linnapargis „Kuressaare 450!" Pärnu Linnaorkester, Saarlaste Meeskoor, Kristjan Kõrveri kammerooper „RAUD-ANTS" (esiettekanne) ansambel Resonabilis; galakontsert „WAGNER JA VERDI 200" Thbilisi ooperiteatri orkester, koor ja solistid, dirigendid Gianluca Marciano, Andres Mustonen; LASTEGALA Saaremaa Sümfoniettorkester, Jaan Tätte, Urmas Põldma, Aare Saal, Gerli Padar

Taavi Rõivas, Hannes Hanso, Jüri Leiten, Eri Klas

2014

Peaminister Taavi Rõivas avas Saaremaa ooperipäevad!
„Ukraina rahvusooperi Eestisse kutsumine on olnud pikk, keeruline, suurepärast rahvusvahelist koostööd näitav, pisikestest korralduslikest imedest koosnev protsess. Eriti ümbritsevat rahvusvahelist olukorda silmas pidades," kinnitas Eesti Kontserdi juht Jüri Leiten.

SAAREMAA OOPERIPÄEVAD 2014
Tšaikovski. „JEVGENI ONEGIN", Verdi. „DON CARLOS" **Ukraina Rahvusooper**; Bellini. „NORMA" **Teater Vanemuine**; GALAKONTSERT Lilli Paasikivi, Annely Peebo, Ain Anger, Koit Soasepp jt; LASTEGALA Maria Listra, Koit Toome, Rauno Elp, Andres Köster; Mozart. REEKVIEM Eesti Filharmoonia Kammerkoor, Tallinna Kammerorkester, dirigent Risto Joost; Ain Angeri meistrikursused lauljatele

Szymanowski. „Kuningas Roger"

2015

Arstid ei lubanud tulla. Naine ei lubanud tulla. Kuidagi õnnestus tal ikkagi kodunt välja lipsata ja Saaremaa Ooperipäevadel oli Eri Klas kohal alati. Kas siis, kui ta ise dirigeerima ei pidanud.

SAAREMAA OOPERIPÄEVAD 2015
Verdi. „RIGOLETTO", Puccini. „MADAMA BUTTERFLY", Rossini. „SEVILLA HABEMEAJAJA", balletigala „VIVA VERDI!" **Teatro di Milano (Itaalia)**; gurmaanide lõunasöök Rossini retseptidega; ooperigala „BELLA ITALIA" Soile Isokoski, Stefanna Kybalova, Monika-Evelin Liiv, Luigi Albani, Rauno Elp, Ain Anger, dirigendid Mihhail Gerts ja Gianmario Cavallaro; LASTEGALA üle-eestiline noorte sümfooniaorkester, dirigent Endel Nõgene, Katariina Maria Kits, Marcel Johannes Kits, Hanna-Liina Võsa, Rauno Elp, Andero Ermel; Mozart. „BASTIEN JA BASTIENNE" Tallinna Muusikakeskkooli õpilased, Arsise käsikellade ansambel; kesköösalong Opera Royal

2016

Seni parimad ooperipäevad?
Arne Miku kureerimisel toimuva festivali kunstiline tase ja programmi sisukus on aastate jooksul sõltuvalt esinejatest ja ettekandele tulnud teostest pisut kõikunud, kuid olnud stabiilselt hea. Tänavu oli see väga hea, allakirjutanu meelest koguni kõigi aegade parim – ning Saaremaa ooperipäevade rahalisi ja repertuaaripoliitilisi võimalusi arvestades ilmselt ka ideaalilähedane. Koos kolm nädalat varem toimunud Pärnu ooperipäevade kahe etendusega pakkus Eesti Kontsert ooperisõpradele tänavuse juulikuu jooksul koguni viie ooperi esmakordse lavastatud ettekande Eestis.
Alvar Loog „Postimees"

SAAREMAA OOPERIPÄEVAD 2016
Bizet. „PÄRLIPÜÜDJAD", Verdi. „OTELLO", Szymanowski. „KUNINGAS ROGER" **Wroctawi Ooperiteater** (Poola); Ülo Krigul. „LUIGELUULINN" (esiettekanne) Eesti Filharmoonia Kammerkoor, Tallinna Kammerorkester, dirigent Risto Joost; Ehala. „NUKITSAMEES" TIIT SUKK, tütarlastekoor ELLERHEIN, Olav Ehala ansambel; kesköösalong Opera Royal

Kutsume Sind ringireisile imeilusatesse kontsertpaikadesse üle Eesti. Kirikud, mõisad, lossid ja linnused – kõik avavad oma uksed, et tervitada muusikanautlejaid. Paki autosse hea sõber, ilusad suvekingad, kübar, vihmamantel ja kummikud, ning kohtume festivalidel!

FESTIVALI-SUVI ALAKU!

Jaga oma hetki sotsiaalmeedias, kasutades vastavaid teemaviiteid (#)

HAAPSALU – kuurordiromantika täis muusikat ja ilu

On teada, et kuulus vene helilooja Pjotr Tšaikovski armastas veeta suvepuhkust just pisikeses Haapsalus. Korraldame sel suvel seal esimest korda kauni muusika festivali, tema muuhulgas ka Eestist ja Haapsalust inspiratsiooni saanud loomingu auks. Tere tulemast!

Vaata lisa: **tchaikovskyfestival.ee**

HAAPSALU TŠAIKOVKSI FESTIVAL
28. juuni – 1. juuli
#htf #visitestonia #haapsalu

IDA-VIRUMAA – muusikaline ringreis looduskaunis maakonnas, kus kohtuvad kaks keelt, kultuuri ja kirev ajalugu.

Üheksateistkümnendat korda toimuv suvine festival on leidnud keskse koha Ida-Virumaa muusikaelus. Festivali algne idee – seitse päeva, seitse kontserti, seitse linna – on aegade jooksul täienenud ning tänaseks on "7 linna muusika" kujunenud kümne kontserdiga suursündmuseks Ida-Virumaa põnevates kontserdipaikades. Enamik festivalil esitavatest kavadest on mineviku legendide repertuaarist ning üles astuvad Eesti oleviku ja tuleviku muusikalegendid ning ka väliskülalised.

Vaata lisa: **eestikontsert.ee**

„7 LINNA MUUSIKA" 4.- 15. juuli
#7linna #visitestonia #idavirumaa

KURESSAARE – ooperipealinn oma tuntud headuses.

Sel suvel tähistame Saaremaa ooperipäevade 10. sünnipäeva. Juubelile kohaselt on festival suurem ja uhkem kui kunagi varem. Külalisteater tuleb Saksamaalt, kaasas sealses teatris peadirigendina töötav Mihkel Kütson. Festivali avab spetsiaalselt Saaremaa ooperipäevade tarbeks kirjutatud Rein Rannapi märuliooper „Nurjatu saar". Ooperis teevad kaasa mitte professionaalsed ooperilauljad, vaid hoopis tuntud ja armastatud eesti poplauljad, nagu Ott Lepland, Lenna Kuurmaa, Tõnis Mägi, Marko Matvere, Kristel Aaslaid, Andrus Albrecht ning ansambli Metsatöll laulja Markus Teeäär.

Vaata lisa: **saaremaaopera.com**

SAAREMAA OOPERIPÄEVAD
14.- 22. juuli
#saaremaaopera #visitestonia #saaremaa

TALLINN – suvised muusikaõhtud linnamelus.

Oma neljakümne neljanda kontserdihooaja lõpetab ansambel Hortus Musicus traditsiooniliselt suvefestivaliga Taani Kuninga aia veerel asuvas Väravatornis ja Niguliste kirikus. Neljal suveõhtul jõuavad kuulajani programmid varajasest muusikast kaasaegsete heliloojate loominguni , kõlab ka eksootiliste rahvaste traditsiooniline muusika.

Vaata lisa: **eestikontsert.ee**

IN HORTO REGIS 2. – 5. juuli
#hortusmusicus #visitestonia #tallinn

Tallinna vanalinn koos oma kirikute ja ajalooliste orelitega loob orelikontsertidele erilise tausta, mida on aastaid tuldud vaatama kogu maailmast. Just siin on Eesti vanima muusikafestivali – Tallinna orelifestivali sündmuste keskpunkt. 23 kontserti maailma juhtivatelt organistidelt, ja nii alates 1987. aastast.

Vaata lisa: **eestikontsert.ee**

TALLINNA XXXI RAHVUSVAHELINE ORELIFESTIVAL
3.–13. august
#orelifestival #visitestonia #tallinn

Foto: Jaanus Siim

EESTI KONTSERT
eestikontsert.ee

Festivalisuvi 2017

Haapsalu Tšaikovski festival

28. juuni – 1. juuli

Aeg on küps, et teadvustada: meil siin väikeses Eestis ja veel väiksemas Haapsalus on rääkida üks võimas muusikaline lugu.

Kunagi, kui Pjotr Tšaikovski veetis koos kaasmaalastega tavapärast suvepuhkust Haapsalu kuurordis, ei taibanud keegi omistada sellele erilist tähtsust. Oli üsna igapäevane, et Vene ja eriti Peterburi koorekiht Eesti kuurortides suvitas. Täna oleme harjunud, et Haapsalu promenaadil on Tšaikovski pink, oleme uhked helilooja kuulsas kuuendas sümfoonias kõlava Eesti rahvaviisi katke üle – peame seda kõike enesestmõistetavaks. Loodetavasti muutub sama enesestmõistetavaks ka suvine klassikalise muusika suursündmus – Haapsalu Tšaikovski festival. Esimene festival on teie ees juba sel suvel!

K 28. juuni kl 20
Haapsalu kuursaal
Vene romansid ja Puškini luule
Elina Netšajeva (sopran)
Johan Randvere (klaver)
Christopher Rajaveer (Eesti Draamateater)

Johan Randvere

Vene romanss on imelise muusika ja kauni poeesia sulam. Õnnetu armastus, sisemine üksindus, unistused ja kauaoodatud kohtumise rõõm – vene romansis kehastub vene hing. See kaebleb ja kahetseb, juubeldab ja kannatab, valutab maailma pärast südant ja naudib põhjani oma hingevalu. Ometi ei mõju muusika sugugi ülepaisutatult ega ebausutavalt, vastupidi, see on erakordselt siiras ja sugestiivne. Romansside vahele kuuleme Puškini aegumatuid värsse.

N 29. juuni kl 20
Jaani kirik
„Muusikalised kirjad"
Moskva Barokksolistid
Iris Oja (metsosopran)
Kirill Ogorodnikov (kitarr)

Moskva Barokksolistide eestvedaja ja oboesolist Deniss Golubjov on koos oma ansambliga teinud aastate jooksul koostööd Eesti muusikutega nii Moskvas kui Eestis. Sel kontserdil tuuakse publiku ette kimbuke Tšaikovski kaasaegsete muusikat. Iris Oja võrratu tämber kõlab vene muusikas justkui kodus.

Novaja Opera solistid

R 30. juuni kl 16
Läänemaa ühisgümnaasiumi aula
Tšaikovski romansid, aariad ja duetid
Novaja Opera solistid
Dmitri Sibirtsev (klaver)

Meie õnneks tutvustavad Novaja Opera suurepärased lauljad oma kõrgetasemelist vokaalkunsti Haapsalu Tšaikovski festivalil enam kui vaid ooperi „Jolanta" kontsertettekandes. Teatridirektorist pianist Dmitri Sibirtsev esitab koos Novaja Opera solistidega

aariaid ja duette vene ooperitest Haapsalu ajaloolise Wiedemanni (tänane Läänemaa Ühisgümnaasium) gümnaasiumi aulas, kus atmosfäär toetab täiuslikult kontserdi sisu.

R 30. juuni kl 20
Haapsalu piiskopilinnus
Moskva Novaja Opera sümfooniaorkester
Kalle Randalu (klaver)
Dirigent Jan Latham-Koenig (Suurbritannia)
Kavas:
Tšaikovski. Klaverikontsert nr 1 b-moll
Tšaikovski. Sümfoonia nr 6 h-moll

Jan Latham-Koenig

Haapsalu Tšaikovski festivali esimene kõrghetk! Kalle Randalu, Eesti seni ainus Tšaikovski konkursi laureaat, ja tema esituses Tšaikovski esimene klaverikontsert, mida ta pole aastaid mänginud. Kontserdi teises pooles kõlab helilooja tuntuim, kuues sümfoonia „Pateetiline". Kunstniku loominguline testament, teos, mille üle Tšaikovski olevat kõige suuremat uhkust tundnud.

R 30. juuni kl 23
Haapsalu Väike viik
Vabaõhuetendus „Luiged"
Eesti Rahvusballett
Lavastaja Toomas Edur

Toomas Edur

Eesti Rahvusballett toob Haapsalu Väikesel viigil publikuni läbikomponeeritud terviku Tšaikovski „Luikede järve" kuulsatel teemadel. Toomas Edur on etenduse uusversiooni Eesti Rahvusballetiga lavale toonud vähem kui aasta eest. Haapsalu etendus toimub Väikese viigi peale ehitatud laval. Etendus on publikule tasuta. Ootame kõiki vaatajaid oma tekkide-toolidega ja kindlasti ilmastikule vastavas riietuses. Vihma korral toimub etendus Haapsalu kultuurikeskuses.

L 1. juuli kl 12
Haapsalu kultuurikeskus
Lastekontsert „Neli heldet haldjat" (kontsertetendus Tšaikovski „Aastaaegade" ainetel)
Diana Liiv (klaver)
Liina Olmaru (jutustaja)
Helen Veidebaum (koreograafia)

illustratsioon Reti Saks

Väikesed ja suured instrumentaalsolistid: Tallinna Muusikakeskkooli, Georg Otsa nimelise Tallinna Muusikakooli, Moskva Gnessinite nimelise Muusikakeskkooli ja Tallinna Balletikooli õpilased. Kontsertetendus põhineb Diana Liivi 2005. aastal ilmunud, raamatust ja CD-plaadist koosneval komplektil „Klaverijutt. Neli heldet haldjat". Raamatu on illustreerinud kunstnik Reti Saks ning see valiti 2005. aastal viie kauneima Eesti lasteraamatu hulka. Kontsert on põnev kuulamine-vaatamine nii lastele kui nende vanematele.

L 1. juuli kell 16
Haapsalu toomkirik
Moskva Novaja Opera keelpilliorkester
Kalle Randalu (klaver)
Kavas:
Tšaikovski. „Haapsalu suveniir" *op.* 2;
Tšaikovski. Serenaad C-duur *op.* 48

Kalle Randalu

Kontserdi avab armastatud pianist Kalle Randalu Tšaikovski „Haapsalu suveniiriga" – teosega, mis võiks olla festivali moto ja mis on tõepoolest tervikuna sündinud helilooja emotsioonist seoses viibimisega Haapsalus.

L 1. juuli kl 20
Haapsalu piiskopilinnus
Tšaikovski. „Jolanta" (ooperi kontsertettekanne)
Moskva Novaja Opera sümfooniaorkester ja solistid
Dirigent Jan Latham-Koenig

Jelizaveta Soina

Harva esitatava ooperi „Jolanta" kontsert-ettekanne Haapsalu lossis on erakordne sündmus. Traagiline lugu noorest pimedast neiust sarnaneb veidi Valge Daami looga, mida on ajaloolise toomkiriku taustal aastakümneid etendatud.

L 1. juuli kl 23 Haapsalu promenaadi kõlakoda „Tšaikovski in jazz"
Antti Sarpila (klarnet)
Estonian Dream Big Band
Kõlab muusikat „Luikede järvest", „Pähklipurejast" ja „Uinuvast kaunitarist"

Antti Sarpila

Tšaikovski meloodiad on kaunid ja meeldejäävad. Loodetavasti saadavad need kõrvus kumisedes meid veel kaua. Festivali lõpetab selle igihalja muusika tänapäevane džässilik käsitlus ühe maailma parima džässklarnetisti Antti Sarpila ja Eesti parima džässorkestri interpretatsioonis. Svingivale Tšaikovski õhtukontserdile imelises promenaadi kõlakojas pole liigne ilmuda kübarais ja kaabudes.

Hortus Musicuse suvefestival
„In Horto Regis“

2.–5. juuli

Hortus Musicus
Kunstiline juht Andres Mustonen
Oma neljakümne neljanda kontserdihooaja lõpetab ansambel Hortus Musicus traditsiooniliselt suvefestivaliga Taani Kuninga aia veerel asuvas Väravatornis ja Niguliste kirikus. Neljal suveõhtul jõuavad kuulajani programmid varajasest muusikast kaasaegsete heliloojate loominguni, kõlab ka eksootiliste rahvaste traditsiooniline muusika.

P 2. juuli kell 18
Niguliste kirik
„Kolmanda aastatuhande muusika“

Kaasaja heliloojate-mõttekaaslaste looming on Andres Mustoneni ja Hortus Musicuse repertuaaris olnud ansambli algusaastatest alates. Kavas on Pärt, Kantšeli, Knaifel, Silvestrov, Kaumann.

E 3. juuli kell 18
Väravatorn
„London – Pariis“

Sajandite vältel on metropolid kasvatanud ja toitnud heliloojaid-geeniusi. Kõlab inglise ja prantsuse barokimeistrite looming: Purcell, Lully, Charpentier, Boismortier jt.

T 4. juuli kell 18 Väravatorn
„Veneetsia“

Kõlab itaalia heliloojate muusika XVI – XVII sajandist: Mainerio, Zanetti, Frescobaldi, Monteverdi jt.

K 5. juuli kell 18 Väravatorn
„Mõrsja sõlmib lahti paelad, peig minestab“
Etty BenZaken (vokaal, Iisrael)

Hortus Musicusel on külas ladiino lauljatar Etty BenZaken. Kõlavad juudi-hispaania rahvalaulud ja eksootiliste rahvaste traditsiooniline muusika.

Ehedad muusika-elamused sünnivad kooskõlas

SALVA KINDLUSTUS | Eesti Kontserdi suurtoetaja

„Tanel Ruben Quintet feat. Kadri Voorand“

Ida-Virumaa suvemuusika festival „Seitsme linna muusika“

4.–15. JUULI

Üheksateistkümnendat korda toimuv suvine festival on leidnud keskse koha Ida-Virumaa muusikaelus. Festivali algne idee – seitse päeva, seitse kontserti, seitse linna – on aegade jooksul täienenud ning tänaseks on „Seitsme linna muusika“ kujunenud kümne kontserdiga suursündmuseks Ida-Virumaa põnevates kontserdipaikades.

Enamik festivalil esitavatest kavadest on mineviku legendide repertuaarist ning üles astuvad Eesti oleviku ja tuleviku muusikalegendid ning ka väliskülalised.

T 4. juuli kell 19
Jõhvi kontserdimaja
„Tanel Ruben Quintet *feat.* Kadri Voorand“
Tanel Ruben, Kadri Voorand, Kristjan Randalu, Raivo Tafenau, Taavo Remmel

Tanel Rubeni kvintett sai esimest korda kokku 2006. aasta sügisel Eesti Rahvusringhäälingu 2. stuudios, kus salvestati pala nimega „New Start“. Tagantjärele mõeldes vägagi tore ja mitmetähenduslik algustähis ühele ansamblile. Kõlab Tanel Rubeni ja Kadri Voorandi ühislooming.

K 5. juuli kell 19
Purtse kindluselamu
„Pildid näituselt“
Mikk Langeproon (akordion)
Henri Zibo (akordion)

Tavatu kontsert kahe akordioniga, mis kõlavad kokku nagu võimas orel! Klassikatähtede telekonkursilt tuntud Henri ja Mikk on pikaajalised ansamblipartnerid, kelle repertuaaris on vaid kullaprooviga teosed, muuhulgas Mussorgski „Pildid näituselt“.

N 6. juuli kell 18
Sillamäe kultuurikeskus
„Tribute to Céline Dion“
Nele-Liis Vaiksoo (vokaal)
Olav Ehala (klahvpillid)

Armastatud muusikud Nele-Liis Vaiksoo ja maestro Olav Ehala teevad kummarduse Céline Dionile. Loomulikult kõlab hitt „My heart will go on“, kuid ka suurele publikule vähem tuntud laulud. Lisaks räägitakse põnevaid lugusid Céline Dioni elust ja karjäärist.

Nele-Liis Vaiksoo

Henri Zibo

Mikk Langeproon

N 6. juuli kell 19
Kukruse Polaarmõis
„Valgre ja akordion“
Henn Rebane (akordion)
Jüri Aarma (vahetekstid)

Raimond Valgre laulude värsked seaded akordionile. Jüri Aarma loeb vähetuntud, põnevaid, humoorikaid ja publikut üllatavaid seiku Valgre elust ning loomingust.

R 7. juuli kell 19
Kohtla-Järve kultuurikeskus
Noorte lauljate gala
VIII rahvusvahelise Rapla suvekooli lauljad üle Euroopa
Juhendaja Wilma Vernocchi (Itaalia)
Klaveril Piia Paemurru

Muusikute fondi PLMF korraldatava Rapla kirikumuusikafestivalil toimuva VIII Rahvusvahelise Rapla suvekooli osalejate kontsert

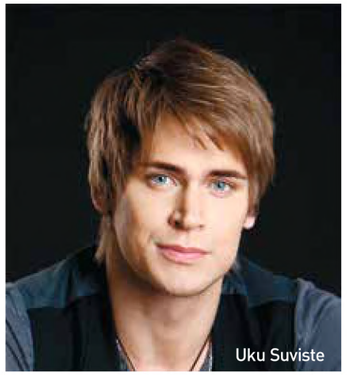
Uku Suviste

L 8. juuli kell 20
Noorus Spa Hotel'i siseõu
Uku Suviste akustiline duo

Uku Suviste akustilise duo meeleolukas kontsert sobib igas vanuses popmuusika austajatele. Kõlavad nii Uku enda laulud kui ka teiste tuntud artistide lood.

P 9. juuli kell 16
Jõhvi Mihkli kirik
Kuniko Kato (löökpillid, Jaapan)
Kavas: Bach, Pärt

Tänapäeva andekamaid ja silmapaistvamaid löökpillimängijaid maailmas. Ta õppis legendaarse Jaapani löökpillimängija Keiko Abe juures Tōhō Gakueni Muusikakoolis Tōkyōs ja Rotterdami konservatooriumis ning on esimene löökpillimängija, kes lõpetas õppeasutuse *cum laude*.

Koostöös festivaliga Klaaspärlimäng

Kuniko Kato

P 9. juuli kell 21
Jõhvi Mihkli kirik
„Maailm mu ees“
Ott Lepland (vokaal, klahvpill)
Karl-Erik Tamme (kitarr)

Kontsert kannab Ott Leplandi 2016. aastal ilmunud akustilise kontsertalbumi nime.

R 14. juuli kell 20
Toila sadam
„Toila sadamasoul“
Kaire Vilgats, Dagmar Oja, Silver Laas
Raivo Tafenau bänd

„Toila sadamasoul“ on Toila sadama-kontsertide sarja neljas projekt ning ühtlasi uuenduslik suvesündmus Ida-Virumaal. Dagmar Oja ja Kaire Vilgats esitavad soulivõtmes Eesti 1990ndate retrohitte ning Silver Laas teeb kummarduse Gunnar Grapsile.

L 15. juuli kell 17
Mäetaguse mõis
„Vene romansid ja Puškini luule“
Elina Netšajeva (sopran)
Johan Randvere (klaver)
Christopher Rajaveer (Eesti Draamateater)

Vene romanss on imelise muusika ja poeesia sulam. Õnnetu armastus, üksindus, unistused ja kauaoodatud kohtumise rõõm – vene romansis kehastub vene hing. See kaebleb ja kahetseb, juubeldab ja kannatab, valutab maailma pärast südant ja naudib põhjani oma hingevalu.

Haapsalu Tšaikovski festivali jaoks loodud kontserdikava!

Elina Netšajeva

Saaremaa ooperipäevad
Saaremaa Opera Festival

X Saaremaa ooperipäevad

14.–22. juuli

Festivali kunstiline juht Arne Mikk

Juubelifestival. Kümnendad Saaremaa ooperipäevad. Kõik on juubeliväärilne! Esimest korda haarab festival juba kaht nädalavahetust. Esietendub Rein Rannapi märulioopер „Nurjatu saar“, külas on Krefeld-Mönchengladbachi ooperiteater Saksamaalt, mille muusikajuhiks on Mihkel Kütson.

R 14. juuli kell 15
Kuressaare kultuurikeskus
Noorte lauljate konkursi-festivali
Võluhääl võitjate kontsert
Koostöös MTÜ-ga Festivo
Tasuta

R 14. juuli kell 20
Kuressaare ooperimaja
L 15. juuli kell 20
Kuressaare ooperimaja
Rein Rannap. „Nurjatu Saar" (esiettekanne)
Libreto: Andrus Kivirähk
Laulusõnad: Wimberg
Lavastaja Vahur Keller (NUKU teater)
Kunstnik Jaanus Laagriküll
Videokunstnik Taavi Varm
Tantsuseaded: Märt Agu
Osades: Marko Matvere, Tõnis Mägi, Ott Lepland, Lenna Kuurmaa, Andrus Albrecht, Kristel Aaslaid
Kammernaiskoor Sireen
Eesti Rahvusmeeskoori lauljad
Üle-eestiline Noorte Sümfooniaorkester
Dirigent Martin Sildos

Rein Rannap

„Olen katsetanud midagi rokkooperilaadset etendustes „Protsess" (1975) ja „Ahne naine" (1981) ning mõned katsed on olnud Nuku-teatris. On ju minu lauludest kokku pandud ka Vanemuise etendus „Ruja", aga need pole ooperid, neis liigutab tegevustikku dialoog, muusika on vahepaladeks. Nüüd aga, „Nurjatus saares", lauldakse, lauldakse kogu aeg!"
Rein Rannap

P 16. juuli kell 14
Kuressaare ooperimaja
Lastegala
Rogers-Hammerstein „Helisev muusika" (kontsertettekanne)
Hanna-Liina Võsa, Jüri Lumiste (Vanemuise teater), Helen Lepalaan (RO Estonia),

Hanna-Liina Võsa

Heldur Harry Põlda
ETV tütarlastekoor ja solistid
Georg Otsa nimelise Tallinna Muusikakooli sümfooniaorkester
Dirigent Lauri Sirp
Koostöös Vanemuise teatriga

T 18. juuli kell 18
Kuressaare ooperimaja
Richard Wagner. „Lohengrin"
Krefeld-Mönchengladbachi teater
Dirigent Mihkel Kütson

„Lohengrin"

Luikede saadetud paadil saabub Elsale appi müstiline ja särav rüütel Lohengrin. Mehe tingimuseks on, et naine ei päri kunagi tema päritolu ega nime kohta. Just siis, kui näib, et Elsa on leidnud oma elu õnne, seisab ta vastakuti tumedate salasepitsustega. Elsa murrab lubadust ning rüütel lahkub igaveseks

Etendus kestab 4 t 30 min.

K 19. juuli kell 20
Kuressaare lossi ooperimaja
Pietro Mascagni. „Talupoja au"; Giacomo Puccini. „Gianni Schicchi"
Krefeld-Mönchengladbachi teater
Dirigent Mihkel Kütson

„Talupoja au"
(„Cavalleria rusticana")

„Talupoja au" („Cavalleria rusticana") on lugu armastusest, ihast, verevaenust ja reetmisest. Ooper on tulvil kirglikke tundeid, muusika pakatab helilooja nooruslikust elujõust. Mascagnil ei õnnestunud hiljem oma noorpõlve edu korrata, kuid just sellest ühevaatuselisest ooperist piisas, et kindlustada autorile surematu muusikaloos. „Gianni Schicchi" tegevustik keerleb ümber jõuka mehe päranduse. Kui Buoso Donati sureb, selgub tema pärijatele, et vana mees on kogu oma vara kloostrile pärandanud. Rahahädas perekond pöördub Gianni Schicchi poole, lootes kelmi abiga testamenti võltsida. Kas nende plaan ka õnneks läheb …?

N 20. juuli kell 20
Kuressaare lossi ooperimaja
Orff. „Carmina Burana"
Bizet-Aimla. „Carmen loves Jazz"
Krefeld-Mönchengladbachi teatri segakoor ja sümfooniaorkester
Saaremaa Poistekoor
Estonian Dream Big Band
Dirigendid Maria Benyumova, Mihkel Kütson

„Carmina Burana"

„Carmina Burana" laulud ülistavad armastust, pidutsemist ning loodust. Kuid manitsevad ka kuulajat, et elu on õnneratas – saatus võib olla nii meie poolt kui vastu. Nautigem Carl Orffi kuulsaimat lavateost, loodud keskaegsetest kloostriürikutest leitud tekstidele, mis ülistavad veini, naisi ning elurõõmu. Õhtu teises pooles kõlab Bizet' surematu muusika Eesti ühe tundlikuma harmooninärviga arranžeerija ning Estonian Dream Big Bandi hinge Siima Aimla seades.

N 20. juuli kell 23
Kuressaare lossi ooperimaja restoranitelk
Opera Royal
Ooperipäevade klubi õhtusöögi ja elava muusikaga.

R 21. juuli kell 18
Kuressaare Laurentiuse kirik
Kai Rüütel (metsosopran)
Riina Pikani (klaver)

Kai Rüütel

Kavas soololaulud ja ooperiaariad: Tormis, Mägi, Brahms, Rahmaninov, Tšaikovski, Rimski-Korsakov, Donizetti, Bizet

R 21. juuli kell 20
Kuressaare lossi ooperimaja
Giuseppe Verdi. „Maskiball"
Krefeld-Mönchengladbachi teater
Dirigent Mihkel Kütson

Mihkel Kütson

Ooperi „Maskiball" algversioon, mis tugines ajaloolisele vahejuhtumile reeturlike Rootsi õukondlaste seas, solvas Itaalia tsensoreid sedavõrd, et Verdil ja libretistil tuli oma loodu lavaletoomiseks lennutada ooperi tegevustik üle Atlandi ookeani Bostonisse. Polegi vast oluline, kus ja millal intriig aset leiab, „Maskiball" on Verdi üks kaunimaid teoseid, selle armastuslugu üks kirglikumaid suure itaallase ooperiloomingus.

R 21. juuli kell 23 Kuressaare lossi ooperimaja restoranitelk
Opera Royal
Ooperipäevade klubi õhtusöögi ja elava muusikaga

L 22. juuli kell 18 Kuressaare kultuurikeskus
„Ooperivariatsioonid"
Heldur Harry Põlda (tenor)
Johannes Põlda (viiul)
Lea Leiten (klaver)

Kõlavad ooperiaariad ning oopermuusikast inspireeritud kammerteosed: Verdi, Tšaikovski, Wagner, Sarasate jt.

L 22. juuli kell 20
Kuressaare lossi ooperimaja
Alexela ooperigala
Krefeld-Mönchengladbachi teatri solistid, segakoor ja sümfooniaorkester
Dirigendid Kristiina Poska, Mihkel Kütson

Kristiina Poska

Ülipopulaarne ooperigala kauni klassikalise muusikaga

L 22. juuli kell 23 Kuressaare lossi ooperimaja restoranitelk
Opera Royal
Ooperipäevade klubi õhtusöögi ja elava muusikaga

Tallinna XXXI rahvusvaheline orelifestival

3.–13. AUGUST

Festivali kunstiline juht Andres Uibo

Andres Uibo

N 3. august kell 20.59 – 23.59
Niguliste kirik
Praeludium / Oreliöö
„Reformatsioon 500"
Näitus „Oli aasta 1987"
Orelil: Andres Uibo, Edouard Oganessian, Aleksei Šmitov
Kavas: Bach, Mendelssohn, Bruhns, Reger, Buxtehude
Tekstid: Tarmo Saaret

N 3. august kell 19
Tartu Pauluse kirik
P 6. august kell 17
Valga Jaani kirik
E 7. august kell 20
Niguliste kirik
Marco Lo Muscio (orel, Itaalia)
Kavas: Pachelbel, Aberg, Correa, Cooman, Lo Muscio, Ligeti, Pärt

R 4. august kell 17
Tallinna toomkirik
Avatseremoonia
Kadri Ploompuu (orel, Eesti)
Kavas: Lepnurm, Luther, Bach

R 4. august kell 20
Niguliste kirik
P 6. august kell 19
Taagepera kirik
Andres Uibo (orel, Eesti)
Kavas: Buxtehude, Bach, Liszt, Tunder, Mendelssohn

L 5. august kell 16
Niguliste kirik
Ansambel Hortus Musicus
Kunstiline juht Andres Mustonen
Kavas: Schütz , Senfl, Schein, Scheidt, Luther

Andres Mustonen

L 5. august kell 20
Niguliste kirik
T 8. august kell 19
Käsmu kirik
Stefan Donner (orel, Austria)
Kavas: Franck, Vierne, Bach, Guilmant

P 6. august kell 10
Tallinna Jaani kirik
Orelifestivali missa
Muusikaga teenivad külalisorganistid ja solistid

P 6. august kell 16
Niguliste kirik
Edouard Oganessian
(orel, Prantsusmaa)
Kavas: Walther, Bach, Bach-Marcello, Vivaldi

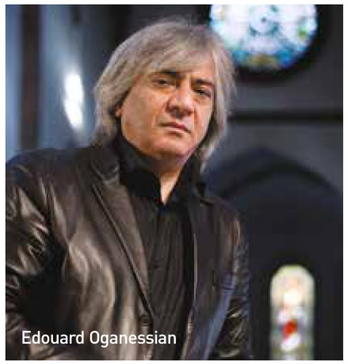
Edouard Oganessian

P 6. august kell 20
Tallinna Jaani kirik
Kammerkoor Collegium Musicale
Concerto bachFest ja solistid
Stefan Donner (orel, Austria)
Dirigent Andres Mustonen
Kavas: Bach. Lutheri missad BWV 235, BWV 236 Bach. Triosonaat BWV 526, prelüüd ja fuuga BWV 551

T 8. august kell 20
Tallinna toomkirik
N 10. august kell 19
Tartu Pauluse kirik
Wayne Marshall (orel, Inglismaa)
Kavas: Schmidt, Saint-Saens, Widor, improvisatsioonid

K 9. august kell 20
Niguliste kirik
„Bach, fantaasia ja toccata"
Orelil: Marco Io Muscio (Itaalia), Andres Uibo, Wayne Marshall (Inglismaa), Edouard Oganessian (Prantsusmaa), Aleksei Šmitov (Venemaa), Christian Schmitt (Saksamaa), Stefan Donner (Austria)

N 10. august kell 20
Niguliste kirik
Aleksei Šmitov (orel, Venemaa)
Kavas: Froberger, Buxtehude, Krebs, Bach, Mendelssohn, Reubke

R 11. august kell 20
Tallinna toomkirik
Christian Schmitt (orel, Saksamaa)
Kavas: Merkel, Pärt, Messiaen, Liszt

L 12. august kell 16
Niguliste kirik
Ulla Krigul (orel)
Kavas: Süda, Tüür, Kõrvits, Krigul
R 11. august kell 19
Kullamaa kirik
L 12. august kell 20
Niguliste kirik
Agnieszka Kosmecka (orel, Poola)
Kavas: Bach, Hindemith, Alain, Freyer, Franck, Surzynski, Buxtehude, Eben

P 13. august kell 19
Nissi kirik
Joseph Lia (laul, Malta)
Piret Aidulo (orel)
Kavas: Bach, Buxtehude, Mulet, Willan, Caccini, Schubert, Fenech, Mendelssohn, Uibo

P 13. august kell 16
Niguliste kirik
Toomas Trass (orel)
Kavas: Toomas Trass. Kolm improvisatsiooni Martin Lutheri koraalimeloodiatele

P 13. august kell 20
Tallinna Jaani kirik
Festivali lõppkontsert
Christian Schmitt (orel, Saksamaa)
Deutsche Streichphilharmonie
Dirigent Wolfgang Hentrich
Kavas: Barber, Mendelssohn, Liszt

Kontserdid väljaspool festivale

L 10. juuni kell 18
Valga kultuuri- ja huvialakeskus
Tšellokvartett C-JAM:
Pärt Tarvas, Levi-Danel Mägila, Margus Uus, Tõnu Jõesaar
Kõlab pop- ja rokkmuusika klassika tšellokvarteti seades

E 12. juuni kell 19
Estonia kontserdisaal
WDR Sinfonieorchester Köln (Saksamaa)
Dirigent Jukka-Pekka Saraste (Soome)
Solist Gautier Capuçon (tšello, Prantsusmaa)
Kavas:
Dvořák. Tšellokontsert h-moll *op.* 104
Brahms. Sümfoonia nr 3 F-duur *op.* 90

Publiku ees on tagasi WDR Sinfonieorchester Köln oma peadirigendi Jukka-Pekka Saraste juhatusel. Orkestri tegevuse algus ulatub 1947. aastasse. Orkestri erakordne maine on sündinud tänu peadirigentide Christoph von Dohnányi, Zdenek Macali, Hiroshi Wakasugi, Gary Bertini ja Hans Vonki pühendumisele, aga ka paljude tippdirigentide, nagu Karl Böhm, Fritz Busch, Herbert von Karajan, Erich Kleiber, Otto Klemperer, Dimitri Mitropoulos, Georg Solti, Lorin Maazel ja Claudio Abbado, kunstilisele visioonile orkestriga töötades. Aastast 2010 on orkestri peadirigent Jukka-Pekka Saraste.

N 22. juuni kell 20
Haapsalu Jaani kirik
Haapsalu suvemuusika
„Sancte Ioannes"
Hortus Musicus
Kunstiline juht Andres Mustonen

P 9. juuli kell 19
Valga Jaani kirik
Liisi Koikson (vokaal)
Raivo Tafenau ansambel

P 9. juuli kell 19
Viljandi Jaani kirik
Hortus Musicus
Kunstiline juht Andres Mustonen

L 22. juuli kell 18
Kadrioru loss
Ansambel Järvi Instrumentalists
Miina Järvi (viiul)
Martin Järvi (viiul)
Madis Järvi (viiola)
Marius Järvi (tšello)

N 27. juuli kell 19
Valga Jaani kirik
Jarek Kasar (laul, klahvpillid)
Kavas: valik Jarek Kasari omaloomingut

TOOME MUUSIKA RUUMI!

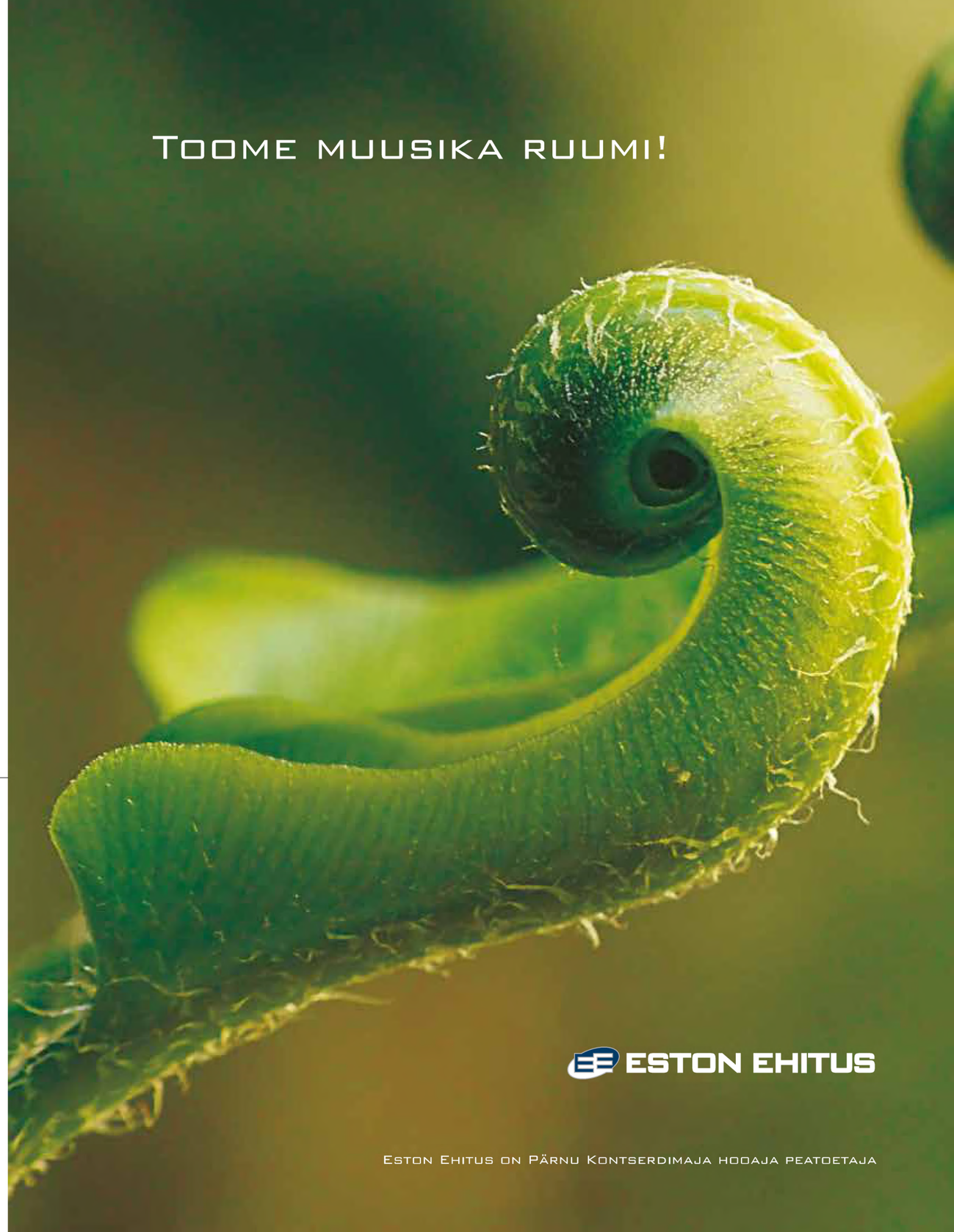

ESTON EHITUS

ESTON EHITUS ON PÄRNU KONTSERDIMAJA HOOAJA PEATOETAJA

Eesti Kontsert
avalikustab sügishooaja esimesed kontserdid

Hannu Lintu (dirigent)

Soome Raadio Sümfooniaorkester

Juunis algavale suvehooajale vaatamata toob Eesti Kontsert avalikkuse ette esimesed väljapaistavad kontserdid praeguseks juba lõplikult kokkupandud hooajast 2017/2018.

Hooaja avakontserdil on Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri ees võimsad eesti naised, kellest Euroopa muusikaavalikkus hetkel enim räägib. Metsosopran **Annely Peebo** ja dirigent **Kristiina Poska**, esitamas Wagneri „Wesendoncki laule“, mis rabavad kuulajat intiimsusega – keelatud armastusest sündinud teos on täis valu ja (selle) nautimist. Kontsert kajastab aktuaalselt Eesti muusika hetkeseisu Euroopas, kuna kavas on ka **Erkki-Sven Tüüri** uus teos „Sow the Wind“, mille on temalt tellinud maailma juhtivad orkestrid – Orchestre de Paris ja Viini Filharmoonikud. Hooaja avakontserdid toimvad 21. septembril Pärnu kontserdimajas, 22. septembril Estonia kontserdisaalis ja 23. septembril Vanemuise kontserdimajas.

Sellest nädal edasi on põhjust jälgida Nordea kontserdimajas toimuvat, sest just seal on 30. septembril läti muusika suur pidu. Lõunanaabrite muusikaelu tuntuim nimi maestro **Raimond Pauls** esitab klaveril läbilõike muusikaklassikast ja oma loomingust kavaga „Opera“; saatjateks Läti Raadio Big Band ja Sinfonietta Rīgā. Vähetähtis pole ka fakt, et vitaalne vanahärra, Läti endine kultuuriminister on juba 81-aastane!

Oktoobri keskpaigas jõuab pärast paariaastast pausi taaskord Eestisse orkester **Moskva Virtuoosid**. Vladimir Spivakov on kogunud oma orkestrisse rahvusvaheliste konkursside laureaadid ning parimate orkestrite solistid ja kontsertmeistrid. Rõõmustaval kombel on viimasel ajal järjest tihenenud Moskva Virtuooside koostöö Andres Mustoneniga, kes orkestrit ka seekordsel tuuril dirigeerib. Kavas on lisaks Viini klassikutele Johann Sebastian Bachi, Gia Kantšeli ja Nino Rota looming. Moskva Virtuoosid esinevad 13. oktoobril Jõhvi kontserdimajas, 14. oktoobril Vanemuise kontserdimajas ja 15. oktoobril Estonia kontserdisaalis.

Enne veel, kui Eesti Vabariik asub tähistama oma 100 aasta juubelit, jõuavad sama verstapostini põhjanaabrid soomlased. Soomlased ei kutsu üles tegema kingitusi ainult oma kodumaale, vaid jagavad neid lahkel moel ka lähinaabritele. Kolm päeva pärast juubelit, 9. detsembril astub Estonia kontserdisaali lavale **Soome Raadio Sümfooniaorkester**,

Moskva Virtuoosid

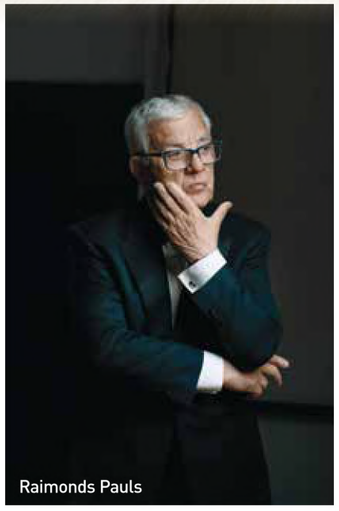
Raimonds Pauls

Läti Raadio Big Band

tõenäoliselt parim ja kindlasti mainekaim nende arvukate sümfooniaorkestrite seas. Kõlavad selleks kontserdiks tellitud uus teos Magnus Lindbergilt ja soomlaste rahvuslik uhkus – Sibeliuse „Kullervo“. Helilooja kaasaegne Oskar Merikanto kirjutas Soome Päevalehes: „See on kõige mõjuvam ja võimsam teos, mida iial soomlase pliiats on kirjutanud.“ Orkestrit juhatab Hannu Lintu, solistid on Niina Keitel (metsosopran) ja Tuomas Pursio (bariton).

Keegi pole arvutanud, kuid tõenäoliselt on Eesti Kontserdi **„Pühademuusika“** traditsioon ligi 15 aastat vana. Need alati pisut kergema ja kaasaegsema kavaga kontserdid loevad lõppenuks jõulurahu ja sillutavad teed kohe saabuvale säravale aastavahetusele. Alexela pühademuusika tänavuste kontsertide pealkirjaks on valitud „Laulev lumi“. Publiku ette astuvad **Hele Kõrve, Hedvig Hanson, Märt Avandi, Jan Uuspõld,** kes kõik võiksid rahumeeli ka ainult head lauljad olla, kui nad lisaks sellele ka suurepärased näitlejad poleks. Laulvaid näitlejaid saadab Raul Ukareda ansambel ja noorteorkester Reaalmažoor 25. detsembril Pärnu kontserdimajas, 26. detsembril Vanemuise kontserdimajas, 27. detsembril Estonia kontserdisaalis ja 28. detsembril Jõhvi kontserdimajas.

Need on vaid üksikud nopped uue hooaja kavast. Põnevat ja avastamisväärset on ees ootamas palju, kuid oluline info on siinkohal kindlasti see, et kõigi ülalmainitud kontsertide piletid on juba saadaval Eesti Kontserdi kassades, Piletilevis ja Piletimaailmas. Kiirustage, sest saalide parimad kohad ootavad teid!

Märt Avandi

SÜGISHOOAJA TÄHED 2017 NÜÜD MÜÜGIL

21.09 Pärnu kontserdimaja
22.09 Estonia kontserdisaal
23.09 Vanemuise kontserdimaja
HOOAJA AVAKONTSERT
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Annely Peebo
Dirigent **Kristiina Poska**

30.09 Nordea kontserdimaja
Raimonds Pauls „Opera“
Läti Raadio Bigbänd
Sinfonietta Riga

13.10 Jõhvi kontserdimaja
14.10 Vanemuise kontserdimaja
15.10 Estonia kontserdisaal
Kammerorkester Moskva Virtuoosid
Dirigent Andres Mustonen

9.12 Estonia kontserdisaal
Soome Raadio Sümfooniaorkester
Ooperisolistid, Eesti Rahvusmeeskoor
Dirigent **Hannu Lintu**

25.12 Pärnu kontserdimaja
26.12 Vanemuise kontserdimaja
27.12 Estonia kontserdisaal
28.12 Jõhvi kontserdimaja
Alexela pühademuusika
Laulavad **Märt Avandi, Hedvig Hanson, Jan Uuspõld** ja **Hele Kõrve**

Eesti Kontsert

Telia SALVA PRIKE ALEXELA SILBERAUTO jazz

Vaata kogu kava:
eestikontsert.ee

Klassika

Leslie Laasner

Mul on maailma asjadest selline arusaam, et absoluutselt kõiki teemasid ei pea inimese aju jagama. Ei pea valdama ka labase *chat*'i tasandil. Ei pea proovima kõigele vastata. Jube tüütu on, kui keegi püüab seltskonnas igale asjale vahele torgata, omamata teemast mingit ettekujutust. Püüdlikult pungestada vastuseid. Jään rahumeeli paljudel teemadel juhmardi rolli ja naudin alati, kui mõne valdkonna ekspert mind veiniklaasi abiga mõnel lambi üritusel doktori staatusesse harib. Neid teemasid on küllaga. Tuumafüüsika. Kirurgia. B kategooria õudukad jne. Samuti klassikaline muusika. Pean seda huvitavaks valdkonnaks, aga ei trügi sellele alale, mis sest, et mul aeg-ajalt omal ka muusikainstrument kaelas ripub. Meenutan endale pigem seda filantroopi, kindral Newtonit Mr Beani filmis, kes ostis Ameerika galeriile tagasi Whistler's Mother'i maali ja pidulikul avamisel publikule teatas, et teda ei koti absoluutselt selle töö kunstiline väärtus, kuna ta ei tee vahet Picassol ja autoõnnetusel. Aplaus. Geniaalne härra Newton! Selge seisukoht.

Ma teen küll vahet tšellol ja kontrabassil, flöödil ja timpanil, aga taandan ennast alati klassikalise muusika süvateemadel tapeediks. Rääkimata, et mul on keeruline meeles pidada ka lihtsamate ooperite nimesid, olen ma ka läbi kukkunud muusikakooli sisseastumiseksamitel, mis nagu võtab akadeemilisel tasandil asja kenasti kokku. Mängisin eksamitel Bachi prelüüde basskitarril, aga ma arvan, need kõlasid nagu jalutanuks väike vares kummikutega üle bassi keelte. Vana Bach võbises teises ilmas ja palus ümberkolimist helikindlasse kirstu. Asja hea külg on see, et ma sain sisse kunstikooli. Samas, kehva on olukord mul ka klassikalise maalikunsti faktidega, kuigi olen kunstiajalugu õppinud 8 aastat. Üldse on mul klassikaga otseses mõttes keeruline. Sõna „klassika" kasutan ma sootuks ebatavalistes olukordades. Näiteks, kui panen selga valge särgi ja tellin restoranis punase hingetõmbega kõrva sisse selle summa, mille sulle päranduseks jätab. Või siis on vaja pisarat kiskuda. Ekraanil kurvastab väike tüdruk, käe otsas kulunud mängukaru. Taustal soleerib kurblik viiul teemat, millele ei rakendu autoritasud. Kuna autor on ammu surnud. Ütleks ka, et klassika. Jube mugav müüa mida iganes. Klassika puudutab maagilisel kombel sügavalt, hingepõhjast. Ja nagu tsitaat veel ühest reklaamist, kus Mozarti peale ütles tüüp, et aa, see on ju see düüd, kes mobiilihelinaid teeb! Klassika.

Teinekord pean ennast klassikaturistiks. Orienteerun Vivaldi aastaaegade ja Giuseppe Verdi toodete vahel nagu supermarketis. Tean üht Rahmaninovi pala, mis mulle jubedalt meeldib, aga mille nimi ei meenu mulle ka siis, kui keskaegse piinariistaga motiveerida. Klassikakaugel inimesel tuleb teinekord soov end harida. Või siis oleks midagi Instasse postitada, et näed, kui haritud ma olen, käisin just näiteks Pärti kuulamas. Ma käisin ka Aadama passiooni kuulamas. Üritus lõppes fiaskoga. Noblessenrisse jõudmiseks tuli läbida tipptunni kesklinn ja juhtus nii, et minu passioon möödus autoroolis ummikus seistes. Kuulasin auto ventilatsiooni sahinat ja rütmilist käuksumist, kui kojamees lükkas esiklaasil monotoonselt piisku kokku. Samas päris kena kannatus ja mõistsin Aadamat igati. Pärast oli huvitav pileteid prügikasti suruda. Kas peab lisama, et klassika?

Mul on garaažis raadio, mille ekraan minestas juba aastaid tagasi. Kui käin maalipasta ja suudan särgile kohe pleki tekitada. See on klassika. Kui eksin ringrajal ühes kurvis viis korda järjest, on klassika, või spordikommentaator alustab jalgpalliülekannet iga jumala kord sõnadega „nonii". Ka see kuulub minu jaoks klassika valdkonda.

> Minu meelest on klassikaline muusika väga *deep* värk.

Igapäevatöös. Mind võtab muigele, kui klassikalise muusika elemente kasutatakse odava trikina turunduses. Kui on vaja edasi andma mõnda sügavamat emotsiooni, võib kindel olla, et pannakse taustale kvartett keelpille fataalselt kammima. Autoreklaamides on väga levinud, et olukorras, kuhu sa kunagi oma autoga ei satu – maalilisele mägiteele pöörded põhjas kihutama –, kütab taustaks justnimelt seesama traagiline klassikaline noot. Nagu oleks su itaalia vanaema teise ilma minemas ja pead üle alpide jõudma, et kuulda, kuidas ta kähistab sulle sosinal viimase mas, siis panen raadio taustaks käima ja krutin kanaleid. Viimati jäi see Klassikaraadio peale ja on nii nüüd juba kuid. Ma julgen ennast juba väikestviisi selle žanri eksperdiks pidada. Klassikalise muusika saatel maalida on muidugi tunne, et mul on hiiglaslikud vuntsid, barett ja katk, ning laual minu ees rubensilik natüürmort elu kaotanud pardi, viinamarjade, muude fruktide, ümberaetud vaasi ja kuldselt küütleva kangaga. Selline jõud on klassikal. Kanda sajandeid tagasi. Ei kanna see mind tuunitud autode, poolpaljaste beibede, reivikultuuri manu, kuidas ma ka ei pungestaks. Miks ma sellest kõigest räägin? Sellepärast, et minu meelest on klassikaline muusika väga *deep* värk ja ma ei taha sellest endiselt mitte midagi teada. Lihtsalt, kui juhtun juhuslikult selle teemaga kohtuma, olen alati sügavalt vaimustunud. Olen vait nagu tapeet seinal, silmad kinni, ja lihtsalt kuulan. *Never meet your idol, maybe*.

NOBLESSNER

Kodu ja äri Noblessneri sadamalinnakus

Noblessneri ajalugu ulatub aastasse 1913, mil kaks Peterburi taustaga ärimeest, Emanuel Nobel (Alfred Nobeli vennapoeg) ja Arthur Lessner rajasid siia toonase Tsaari-Venemaa tähtsaima allveelaevade tehase. Nende perekonnanimedest sai tehas oma nime – Noblessner. Aastatel 1913–1917 ehitati siin kokku 12 ülimoodsat allveelaeva.

Täna kerkib Noblessnerisse suur merele avatud sadamalinnak. Maailmatasemel kontsertetenduste poolest tuntud valukoda ja kõik muud ajaloolised tööstushooned renoveeritakse, lisaks ehitatakse hulk tippkvaliteediga kortereid ja äripindu. Samuti laiendatakse jahisadamat ning rajatakse rannapromenaad. Tere tulemast!

merko

Müügi- ja rendiinfo: Priit Past • tel 5680 5354 • priit.past@merko.ee • **www.merko.ee/noblessner**

Maasturite Maserati. Nüüd Eestis kohal. Hind alates 74 693 EUR

Pehmest vaikusest mäslevaks maruks – see Maserati sai oma nime vahemerelise tuule Levante järgi. Maserati Levantega tunned end omas elemendis igas olukorras – garanteeritud on inspireeriv sõidukogemus ja väikseima detailini lihvitud mugavus.

Elegantsi ja voolujoonelisuse, sportlikkuse ja maastikuvõimekuse, tipptasemel ergonoomika ja erakordse inseneritöö poolest silma paistev Maserati Levante viib Su maasturite maailmas järgmisele tasandile.

MASERATI

Levante

Maserati Levante keskmine kütusekulu 7,2 l/100 km; CO_2 emissioon 189 g/km.

AS SILBERAUTO – MASERATI AMETLIK ESINDAJA EESTIS

SILBERAUTO

SILBERAUTO EESTI AS, PETERBURI TEE 50A, TALLINN
Telefon: 6056 950, e-mail: maserati@silberauto.ee